

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΓΕΩΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
(Ι.Γ.Μ.Ε.)

ΥΠΟΕΡΓΟ 7:

“ ΒΑΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ ”

Υπεύθυνος Υποέργου: ΒΑΡΒΑΡΑ ΠΕΦΑΝΗ

Διακριτό: 3190481 «Οικονομοτεχνικές Μελέτες – Μελέτες Σκοπιμότητας»

ΤΙΤΛΟΣ ΈΚΘΕΣΗΣ:

«ΤΕΛΙΚΗ ΈΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ - ΜΑΡΜΑΡΑ»

Από:

Ζωή Καλημέρη – Ανάδοχο της Σύμβασης 2682/2014

Αθήνα, Δεκέμβριος 2015

«ΤΕΛΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ - ΜΑΡΜΑΡΑ »**Από:**

Ζωή Καλημέρη– Ανάδοχο της Σύμβασης 2682/2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

α/α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	σελ.
	ΠΡΟΛΟΓΟΣ	6
	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
1.	ΓΕΝΙΚΑ	8
2.	ΧΡΗΣΕΙΣ	10
3.	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ	11
3.1	ΠΑΡΑΓΩΓΗ	11
3.2	ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	21
3.3	ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ – ΕΜΠΟΡΙΑ	22
3.4	ΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	38
5.	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	42
6.	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	43

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΤΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

α/α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	σελ.
Διάγραμμα 1:	<i>Αξία αγορών μαρμαρικών πλακών (Ε), (παραγωγοί μαρμάρου)</i>	12
Διάγραμμα 2:	<i>Αξία αγορών μαρμαρικών όγκων (Ε), (παραγωγοί μαρμάρου)</i>	13
Διάγραμμα 3:	<i>Πωλήσεις όγκων μαρμάρων, (παραγωγοί μαρμάρου)</i>	14
Διάγραμμα 4:	<i>Παραγωγή μαρμάρων στο λατομείο (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)</i>	15
Διάγραμμα 5:	<i>Πωλήσεις μαρμαρικών όγκων (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)</i>	16
Διάγραμμα 6:	<i>Πωλήσεις μαρμαρικών πλακών (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)</i>	16
Διάγραμμα 7:	<i>Πωλήσεις κατεργασμένων προϊόντων (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)</i>	17
Διάγραμμα 8:	<i>Διακυμάνσεις αξίας πωλήσεων μαρμαρικών προϊόντων (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)</i>	18
Διάγραμμα 9:	<i>Πωλήσεις μαρμάρων (όγκοι/πλάκες/επεξεργασμένα), (παραγωγοί μαρμάρου)</i>	19
Διάγραμμα 10:	<i>Συγκριτική αξία πωλήσεων μαρμαρικών προϊόντων (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)</i>	20
Διάγραμμα 11:	<i>Απόθεμα προϊόντων μαρμάρου ανά έτος (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)</i>	21
Διάγραμμα 12:	<i>Ελληνικές εισαγωγές ακατέργαστων ή χοντρικώς κατεργασμένων μαρμάρων ανά χώρα προέλευσης σε αξία (2012-2014), (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)</i>	24
Διάγραμμα 13:	<i>Διάγραμμα 13: Ελληνικές εισαγωγές ακατέργαστων ή χοντρικώς κατεργασμένων μαρμάρων ανά χώρα προέλευσης σε ποσότητα (2012-2014), (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)</i>	24
Διάγραμμα 14:	<i>Ελληνικές εισαγωγές απλά κομμένων μαρμάρων σε όγκους ή πλάκες ανά χώρα προέλευσης σε αξία (2012-2014), (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)</i>	25
Διάγραμμα 15:	<i>Ελληνικές εισαγωγές απλά κομμένων μαρμάρων σε όγκους ή πλάκες ανά χώρα προέλευσης σε ποσότητα (2012-2014), (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)</i>	25
Διάγραμμα 16:	<i>Ελληνικές εισαγωγές απλά κομμένων μαρμάρων ανά χώρα προέλευσης (%) στο σύνολο της αξίας (2014), (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)</i>	26
Διάγραμμα 17:	<i>Ελληνικές εξαγωγές ακατέργαστων ή χοντρικώς κατεργασμένων μαρμάρων ανά χώρα προορισμού σε αξία (2012-2014), (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)</i>	27
Διάγραμμα 18:	<i>Ελληνικές εξαγωγές απλά κομμένων μαρμάρων σε όγκους ή πλάκες ανά χώρα προορισμού σε αξία (2012-2014), (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)</i>	28

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΤΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

α/α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	σελ.
Διάγραμμα 19:	Ελληνικές εξαγωγές απλά κομμένων μαρμάρων σε όγκους ή πλάκες ανά χώρα προορισμού σε ποσότητα (2012-2014), (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)	29
Διάγραμμα 20:	Εισαγωγές μαρμαρικών όγκων (€), (παραγωγοί μαρμάρου)	30
Διάγραμμα 21:	Εισαγωγές μαρμάρων ανά χώρα (€), (παραγωγοί μαρμάρων)	30
Διάγραμμα 22:	Εξαγωγές ελληνικών μαρμάρων ανά χώρα προορισμού (%) στο σύνολο της αξίας (2011), (παραγωγοί μαρμάρων)	31
Διάγραμμα 23:	Ελληνικές εξαγωγές μαρμάρων ανά χώρα προορισμού (%) στο σύνολο της αξίας (2012), (παραγωγοί μαρμάρων)	31
Διάγραμμα 24:	Ελληνικές εξαγωγές μαρμάρων ανά χώρα προορισμού (%) στο σύνολο της αξίας (2013), (παραγωγοί μαρμάρων)	32
Διάγραμμα 25:	Εξαγωγές μαρμαρικών όγκων σε ποσότητα και αξία (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)	33
Διάγραμμα 26:	Εξαγωγές μαρμαρικών πλακών σε ποσότητα και αξία (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)	33
Διάγραμμα 27:	Εξαγωγές κατεργασμένων προϊόντων σε ποσότητα και αξία (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)	34
Διάγραμμα 28:	Διακυμάνσεις αξίας εξαγωγών μαρμαρικών προϊόντων (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)	35
Διάγραμμα 29:	Συγκριτική αξία εξαγωγών μαρμαρικών προϊόντων (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)	35
Διάγραμμα 30:	Πωλήσεις/ εξαγωγές μαρμαρικών όγκων (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)	36
Διάγραμμα 31:	Πωλήσεις/ εξαγωγές μαρμαρικών πλακών (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)	37
Διάγραμμα 32:	Πωλήσεις/ εξαγωγές κατεργασμένων προϊόντων (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)	37
Διάγραμμα 33:	Προβλέψεις ποσοτήτων παραγωγής/ πωλήσεων/ εξαγωγών μαρμαρικών προϊόντων (2015-2017), (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)	40
Διάγραμμα 34:	Προβλέψεις αξίας εξαγωγών μαρμαρικών προϊόντων (2015-2017), (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)	41
Διάγραμμα 35:	Προβλέψεις αξίας εξαγωγών μαρμαρικών προϊόντων (2015-2017), (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)	41

ΠΙΝΑΚΕΣ ΕΝΤΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

α/α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	σελ.
Πίνακας 1:	<i>Εξαγωγές και εισαγωγές μαρμάρων (όγκοι, πλάκες, κατεργασμένα) για τη διετία 2013-2014, (Η εξορυκτική/μεταλλουργική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Στατιστικά δεδομένα 2013-2014) .</i>	23

ΕΙΚΟΝΕΣ ΕΝΤΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

α/α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	σελ.
Εικόνα 1:	<i>Ενδεικτική εμφάνιση γνωστών μαρμάρων Μαγνησίας (Εργαστήριο ΛΙΘΟΣ, Ι.Γ.Μ.Ε.)</i>	9
Εικόνα 1:	<i>Ενδεικτική εμφάνιση γνωστών ελληνικών μαρμάρων (Εργαστήριο ΛΙΘΟΣ, Ι.Γ.Μ.Ε.)</i>	9

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα μελέτη εκπονήθηκε την Προγραμματική Περίοδο «ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ_ΕΣΠΑ_2007-2013», στο πλαίσιο της Ενταγμένης Πράξης (ΑΔΑ: 4ΑΣΛΦ-3ΣΧ) με τίτλο «ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΩΝ ΜΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ, ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΞΟΡΥΚΤΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ (ΜΕΟΠΥ)», με κωδικό Ο.Π.Σ. 350969, κωδικό Πράξης ΣΑ 2011ΣΕ06180003 και δικαιούχο το ΙΓΜΕ. Η συγκεκριμένη πράξη συγχρηματοδοτήθηκε από το ΕΣΠΑ κατά 56,8% στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα", Άξονας Προτεραιότητας «Ολοκλήρωση του ενεργειακού συστήματος της χώρας και ενίσχυση της αειφορίας», και κατά 20,8% στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Απτική" Άξονας Προτεραιότητας «Αειφόρος Ανάπτυξη και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής».

Το έργο ΜΕΟΠΥ υλοποιείται με προϊστάμενο τον Δρ Κ. Λασκαρίδη, γεωλόγο της Δ/σης Ορυκτών Φυσικών Πόρων. Οι ερευνητικές εργασίες που αναφέρονται στην παρούσα μελέτη πραγματοποιήθηκαν για το Υποέργο 7 του έργου ΜΕΟΠΥ με τίτλο «ΒΑΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ», και υπεύθυνο τη Μηχανικό Μεταλλείων – Μεταλλουργό Β. Πεφάνη.

Στην παρούσα μελέτη περιλαμβάνονται τα πεπραγμένα και αποτελέσματα των εργασιών για την 4η Φάση των ερευνών αγοράς για τις επιλεγμένες, στρατηγικής σημασίας για την Ελλάδα, ορυκτές πρώτες ύλες, και συγκεκριμένα τα Μάρμαρα. Ειδικότερα, η 4η Φάση αφορά τη σύνθεση του συνόλου των διαθέσιμων πληροφοριών και εκπόνηση μίας τελικής μελέτης έρευνας αγοράς.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλες τις επιχειρήσεις και τα στελέχη τους που συνεργάστηκαν και μας παρείχαν πολύτιμα στοιχεία για την έρευνά μας.

Η Συντάκτης της Μελέτης

Ζωή Καλημέρη

**Μηχανικός Μεταλλείων –
Μεταλλουργός Ε.Μ.Π.**

ΜΑΡΜΑΡΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα μελέτη αποτελεί μία εκ των πέντε ερευνών αγοράς που εκπονήθηκαν στο πλαίσιο της 4^{ης} Φάσης Εργασιών της Σύμβασης Μίσθωσης Έργου (ΣΜΕ) 2682/2014 που υλοποιήθηκε για το Υποέργο 7 του Έργου ΜΕΟΠΥ του ΕΣΠΑ. Στο εν λόγω Υποέργο, με υπεύθυνη την Μηχανικό Β. Πεφάνη, το Ι.Γ.Μ.Ε. διεξάγει έρευνα αγοράς για ορυκτές πρώτες ύλες στρατηγικής σημασίας για την Ελλάδα και συγκεκριμένα για το Νικέλιο, τον Περλίτη, τα Μάρμαρα, το Λευκόλιθο και τον Βωξίτη. Η 4^η Φάση που προ-αναφέρθηκε περιλαμβάνει τη σύνθεση του συνόλου των διαθέσιμων πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν σε προηγούμενες φάσεις εργασίας της συγκεκριμένης ΣΜΕ και εκπόνηση μίας μελέτης έρευνας αγοράς για κάθε μία από τις παραπάνω Ο.Π.Υ.

Ο κλάδος του μαρμάρου είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την ελληνική οικονομία, και, παρά τις δυσμενείς συνθήκες των τελευταίων ετών στην εγχώρια αλλά και παγκόσμια οικονομική κατάσταση έχει κατορθώσει να παραμείνει σε ανοδική πορεία στον τομέα των εξαγωγών.

Ο κατακερματισμός, της εγχώριας αγοράς, το υψηλό κόστος μεταφοράς των εξεταζόμενων προϊόντων, η εξάρτηση από την πορεία της κατασκευαστικής/οικοδομικής δραστηριότητας αλλά και τα εμπόδια στην ανάπτυξη νέων και τη συνέχιση υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων που τίθενται από το σχετικό θεσμικό πλαίσιο οριοθετούν ένα μη ευνοϊκό περιβάλλον που, ωστόσο, αντισταθμίζεται από τις προοπτικές ανάπτυξης λόγω του μεγέθους των ελληνικών κοιτασμάτων μαρμάρου, της ανώτερης ποιότητας και της ποικιλίας του ελληνικού μαρμάρου και της αυξημένης ζήτησης στον τομέα των εξαγωγών.

Στη φάση αυτή της μελέτης προστέθηκαν νέα δεδομένα από ερωτηματολόγια που εστάλησαν στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή/ εμπορία/ κατανάλωση των παραπάνω Ο.Π.Υ. κατά τις προηγούμενες φάσεις της μελέτης και δεν είχαν απαντηθεί κατά την 3^η Φάση, πληροφορίες από προσωπικές συνεντεύξεις με υψηλόβαθμα στελέχη εταιρειών που συμμετείχαν στην έρευνα, νέα βιβλιογραφικά δεδομένα από έρευνα η οποία διενεργήθηκε σε αυτήν αλλά και στις προηγούμενες φάσεις της μελέτης και στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. που αφορούν σε εισαγωγές- εξαγωγές των εξεταζόμενων προϊόντων.

Η ΕΛ.ΣΤΑΤ. επισημαίνει ότι τα στοιχεία για το έτος 2014 είναι προσωρινά. Επίσης, μας γνωστοποιεί ότι «τα μηνιαία στοιχεία των ενδοκοινοτικών συναλλαγών, έχουν προσαρμοστεί στο σύνολο των ενδοκοινοτικών συναλλαγών, περιλαμβανομένων των συναλλαγών κάτω από το στατιστικό κατώφλι, βάσει των Ανακεφαλαιωτικών Πινάκων Ενδοκοινοτικών Παραδόσεων και Αποκτήσεων που υποβάλλονται από τις επιχειρήσεις στο Υπουργείο Οικονομικών. Η προσαρμογή στο

σύνολο του ενδοκοινοτικού εμπορίου καταρτίζεται σε 2ψηφιο επίπεδο συνδυασμένης ονοματολογίας κατά χώρα, συνεπώς τα στοιχεία κατά 8ψήφιο επίπεδο συνδυασμένης Ονοματολογίας είναι μη προσαρμοσμένα» και ότι «στα μηνιαία στοιχεία του εμπορίου με τρίτες χώρες, έχουν ενσωματωθεί και τα προσωρινά στοιχεία των "ελλιπών τελωνειακών διασαφήσεων", τα οποία μετά τη συμπλήρωσή τους θα αντικατασταθούν από τα αντίστοιχα οριστικά.»

Χρησιμοποιώντας το σύνολο των διαθέσιμων πληροφοριών επιχειρήθηκε η συγκρότηση ολοκληρωμένης εικόνας της αγοράς για τα μάρμαρα, η οποία περιλαμβάνει γενικά στοιχεία και στοιχεία για τις χρήσεις τους, πληροφορίες για τα αποθέματα, την παραγωγή, την κατανάλωση, τη διακίνηση, τις τάσεις και τις εξελίξεις της αγοράς.

1. ΓΕΝΙΚΑ

Τα μάρμαρα είναι μεταμορφωσιγενή πετρώματα αποτελούμενα κυρίως από ασβεστίτη (CaCO_3) ή δολομίτη ($(\text{Ca},\text{Mg})(\text{CO}_3)_2$) ή το συνδυασμό των δύο. Έχουν προέλθει από τη μεταμόρφωση ασβεστόλιθων (ιζηματογενών ανθρακικών πετρωμάτων) και αποτελούνται από κοκκία ασβεστίτη σχετικά ευμεγέθη, ανάλογα με το μέγεθος των οποίων τα μάρμαρα διακρίνονται σε λεπτοκοκκώδη (π.χ. πεντελήσια), μεσοκοκκώδη, χονδροκοκκώδη και λείαν χονδροκοκκώδη (π.χ. Φιλίππων και Θάσου).

Τα μάρμαρα που βρίσκονται σχεδόν παντού στον ελλαδικό χώρο παρουσιάζουν μεγάλη διαφοροποίηση μεταξύ τους ως προς το χρώμα, τη σύσταση και τη χημική σύνθεση. Περιέχουν συχνά προσμίξεις που είναι επιθυμητές στο βαθμό που προσδίδουν ενδιαφέροντες χρωματισμούς και χαρακτηριστικά χωρίς, όμως, να εμποδίζουν τη στίλβωση και την επεξεργασία του μαρμάρου (λόγω π.χ. της πολύ μεγαλύτερης σκληρότητας κάποιων προσμίξεων, όπως του χαλαζία) και χωρίς να προσδίδουν γενικότερα μη επιθυμητές ιδιότητες (π.χ. παρουσία σιδηροπυρίτη σημαίνει μειωμένη αντοχή στην αποσάθρωση).

Το μέγεθος των κρυσταλλικών κόκκων, το γενικό χρώμα και οι επιμέρους χρωματισμοί είναι τα χαρακτηριστικά με βάση τα οποία διακρίνονται στο εμπόριο και στην τεχνική τα μάρμαρα. Τα λεπτοκοκκώδη μάρμαρα θεωρούνται γενικότερα ανθεκτικότερα από τα χονδροκοκκώδη. Η μηχανική αντοχή και η αντοχή στη διάβρωση, η ικανότητα στίλβωσης και το χρώμα και τα χρωματικά σχέδια είναι τα χαρακτηριστικά που κυρίως καθορίζουν την αξία των χρωματιστών μαρμάρων.

Στις Εικόνες 1 και 2 εμφανίζονται ορισμένοι τύποι Ελληνικών μαρμάρων με χαρακτηριστικούς χρωματισμούς.

Εικόνα 1: Ενδεικτική εμφάνιση γνωστών μαρμάρων Μαγνησίας (Εργαστήριο «ΛΙΘΟΣ», Ι.Γ.Μ.Ε.)

Εικόνα 2: Ενδεικτική εμφάνιση γνωστών Ελληνικών μαρμάρων (Εργαστήριο «ΛΙΘΟΣ», Ι.Γ.Μ.Ε.)

Η εξόρυξη των μαρμάρων γίνεται κυρίως με επιφανειακές εκμεταλλεύσεις (λατομεία) χρησιμοποιώντας κυρίως τη μέθοδο των ορθών βαθμίδων. Οι εξορυσσόμενοι όγκοι που έχουν τις προδιαγραφές μεταφέρονται στα εργοστάσια επεξεργασίας, όπου ακολουθεί το σχίσσιμο των ογκομαρμάρων σε πλάκες, η κοπή, η λείανση και στίλβωση. Έτσι λαμβάνουμε τα τελικά εμπορεύσιμα προϊόντα ενώ τα υπόλοιπα υλικά της εξόρυξης είτε χρησιμοποιούνται στη αποκατάσταση του περιβάλλοντος χώρου είτε υφίστανται περαιτέρω επεξεργασία ώστε να προκύψουν χρήσιμα παραπροϊόντα.

Τα τελευταία χρόνια γίνεται, κυρίως για περιβαλλοντικούς λόγους, προσπάθεια επαναφοράς της υπόγειας εκμετάλλευσης του μαρμάρου (μέθοδος που συνηθιζόταν στους αρχαίους χρόνους) εφαρμόζοντας σύγχρονες μεθόδους.

Η Ελλάδα με τεράστια αποθέματα (χαρακτηρίζονται και ως ανεξάντλητα) κοιτασμάτων μαρμάρου, κατέχει σημαντική θέση στην παγκόσμια κατάταξη παραγωγής μαρμάρων.

Το μάρμαρο, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, χαρακτηρίζεται ως λατομικό ορυκτό. Ο τρόπος λειτουργίας, αδειοδότησης, περιβαλλοντικής αποκατάστασης και εκμετάλλευσης των λατομείων καθορίζεται από το Μεταλλευτικό Κώδικα, από τον Κανονισμό Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών και από πλήθος ακόμα ειδικότερων νόμων και διατάξεων.

Σε όλη την ελληνική επικράτεια λειτουργούν περί τα 190 λατομεία που παράγουν ετησίως 1 εκ. τόνους μαρμαρικών προϊόντων. Οι Νομοί Δράμας, Καβάλας, Ιωαννίνων, Κοζάνης, Μαγνησίας, Βοιωτίας, Εύβοιας, Αργολίδας, Αρκαδίας, Κυκλάδων είναι αυτοί που έχουν τα πρωτεία στην εξορυκτική δραστηριότητα, με το μεγαλύτερο ποσοστό να αντιστοιχεί στη Μακεδονία, όπου, άλλωστε βρίσκονται και τα σημαντικότερα κέντρα λευκών μαρμάρων (Δράμα, Καβάλα, Θάσος). Η εγχώρια ζήτηση υπερκαλύπτεται από την παραγωγή ενώ οι εξαγωγές υπερβαίνουν τα 30 εκ. ευρώ ετησίως.

2. ΧΡΗΣΕΙΣ

Η κυριότερη χρήση των μαρμάρων είναι σαν δομικοί λίθοι. Λόγω της ανθεκτικότητάς τους στην αποσάθρωση αλλά και της ιδιότητάς τους να θραύονται εύκολα (εξαιτίας της μικρής σκληρότητας αλλά και του σχισμού του ασβεστίτη και του δολομίτη) στο επιθυμητό μέγεθος και σχήμα έχουν πολυάριθμες εφαρμογές στην οικοδομική, κυρίως στις επενδύσεις εσωτερικών και εξωτερικών χώρων (επενδύσεις τοίχων και επιστρώσεις δαπέδων, επιστρώσεις βαθμίδων κλιμάκων (σκαλοπάτια), ποδιές μπαλκονιών και παραθύρων, πάγκους κουζίνας κ.ά.).

Μία ακόμα σημαντική εφαρμογή των μαρμάρων είναι στην τέχνη, κυρίως στην αγαλματοποιία όπου προτιμώνται λεπτόκοκκα μάρμαρα τα οποία καθιστούν δυνατή τη λεπτομερέστερη επεξεργασία του έργου τέχνης.

Από τα την επεξεργασία των μαρμάρων προκύπτουν επίσης θραύσματα τα οποία επεξεργάζονται ώστε να δώσουν αδρανή υλικά αλλά και μαρμαρόσκονη από την οποία προέρχονται τα έτοιμα κονιάματα και οι πούδρες ανθρακικού ασβεστίου (filler) με πολυάριθμες εφαρμογές, όπως σε μπογιές, στόκους, απορρυπαντικά, ζωοτροφές, λιπάσματα κ.ά.

Μία από τις πιο πρόσφατες χρήσεις του θραυστού υλικού μαρμάρου συναντάται στα συνθετικά μάρμαρα, όπου τη συνδετική ύλη αποτελούν πολυεστερικές ρητίνες. Τα συνθετικά μάρμαρα παράγονται κυρίως στην Ιταλία.

Τέλος, το μάρμαρο βρίσκει εφαρμογές στην επιπλοποιία αλλά και σε άλλα αντικείμενα μέσα στο σπίτι, όπως διάφορα διακοσμητικά, φωτιστικά, ακόμα και,

πρόσφατα, σε σερβίτσια.

3. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με τα συγκεντρωτικά στοιχεία του ΥΠΕΝ για τη διετία 2013-2014, η παραγωγή ογκομαρμάρων υπερέβη τα 220 χιλ. κυβ. μ. για το 2013 και τα 232 χιλ. κυβ. μ. για το 2014. Από την παραγωγή αυτή το μεγαλύτερο μέρος εξάγεται κυρίως προς την Κίνα, χώρες της Μέσης Ανατολής, τις ΗΠΑ και σε μικρότερο βαθμό στην ευρωπαϊκή αγορά.

Πάνω από το 90% του συνόλου της εγχώριας παραγωγής μαρμάρου καταγράφεται στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, ειδικότερα στους Νομούς Δράμας και Καβάλας.

Στα πλαίσια της έρευνας αγοράς του ΙΓΜΕ εστάλησαν ερωτηματολόγια στις ελληνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο του μαρμάρου. Το ερωτηματολόγιο κατασκευάστηκε με σκοπό να αποτυπωθεί η σημερινή κατάσταση στην ελληνική αγορά μαρμάρου, να διασαφηνιστούν όλες οι ουσιαστικές παράμετροι που απαρτίζουν την εικόνα της και να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα για το μέλλον.

Τα στοιχεία που ζητήθηκαν αφορούν την πενταετία 2009-2013 καθώς και εκτιμήσεις για το 2014 (για το οποίο ενδεχομένως να μην υπάρχουν οριστικά στοιχεία) και προβλέψεις που αφορούσαν τα έτη 2015-2017.

Αρκετά από τα δεδομένα που κλήθηκε να μας γνωστοποιήσει ο ερωτώμενος αφορούσαν οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης (π.χ. αξίες αγορών, έσοδα πωλήσεων κλπ.). Στη συνοδευτική επιστολή των ερωτηματολογίων αναφέρθηκε και η δυνατότητα δήλωσης μιας κατ' εκτίμηση τιμής αγοράς, πώλησης κλπ./τόνου του προϊόντος, σε περίπτωση που δεν ήταν επιθυμητή από τον ερωτώμενο η δημοσιοποίηση ακριβέστερων οικονομικών στοιχείων.

Το ερωτηματολόγιο των παραγωγών απευθύνθηκε στις εταιρείες που εξορύσσουν μάρμαρα, το ερωτηματολόγιο των εκπροσώπων εμπορίας στις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην αγοραπωλησίες αλλά και στις εισαγωγές - εξαγωγές μαρμάρου. Οι παραγωγοί έλαβαν και τα δύο ερωτηματολόγια.

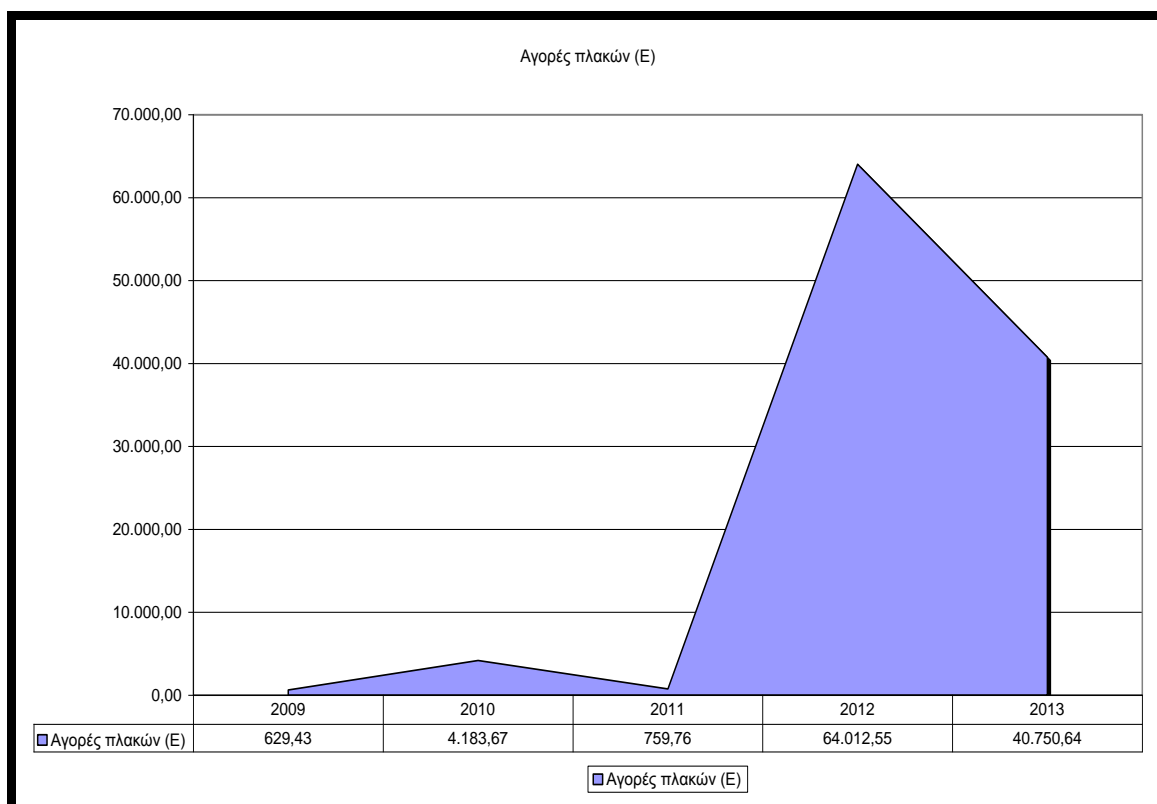
Το ερωτηματολόγιο των χρηστών αφορούσε επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν μάρμαρα, δηλαδή οικοδομικές επιχειρήσεις, συνολικά 100, όπως αυτές καταγράφηκαν στην προηγούμενη φάση της έρευνας αγοράς.

Τα στοιχεία που λάβαμε για την αγορά μαρμάρου προήλθαν από τις εταιρείες ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ, Noukaris Marbles S.A., Μάρμαρα Καλαντζή ΑΒΕΕ, Λατομικές Επιχειρήσεις Λασκαρίδης Α.Ε., ΑΦΟΙ Γιαννάκη ΟΕ και Ελληνική Εταιρεία Γρανιτών ΑΒΕΕ.

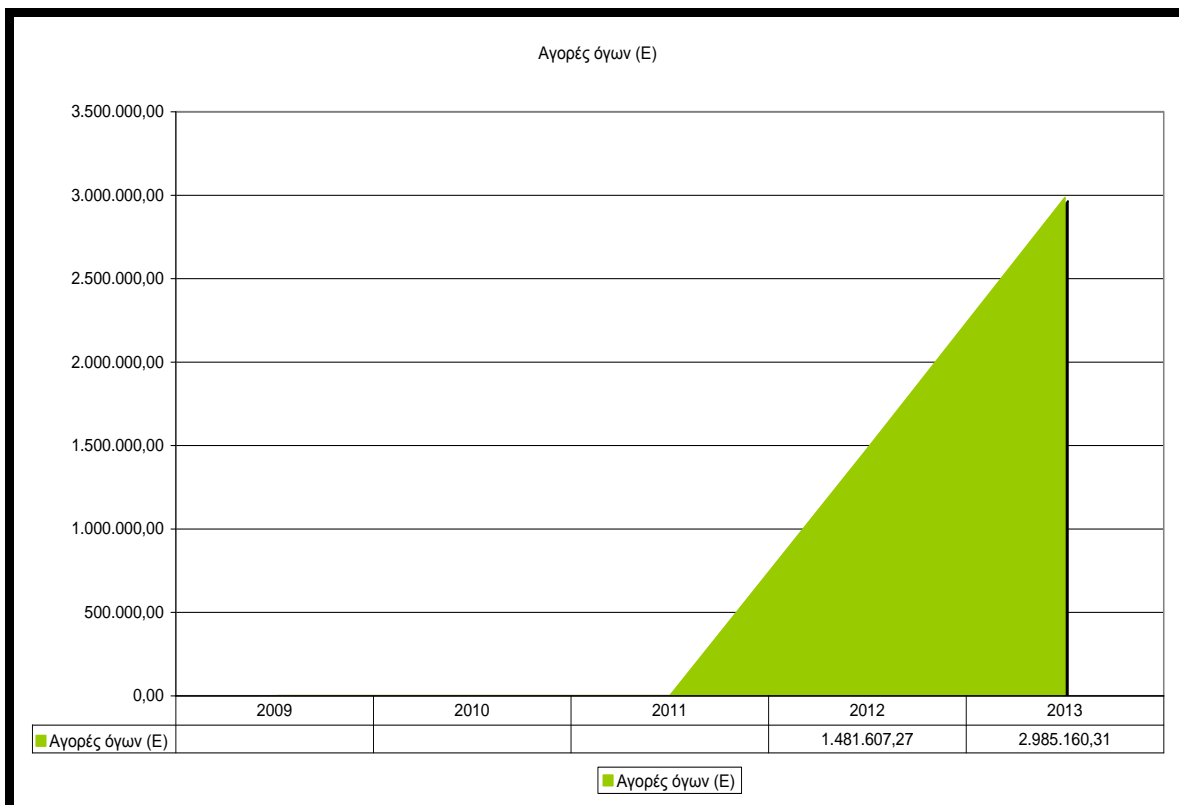
Οι παραγωγοί και έμποροι μαρμάρων που απάντησαν στα ερωτηματολόγια που στείλαμε αναφέρουν ότι παράγουν ή/και διακινούν του εξής τύπους ελληνικών μαρμάρων: Διονύσου Πεντέλης, Λευκό Θάσου, Πρίνος Θάσου, Νάξου, Λειβαδιάς Καβάλας, Βώλακα Δράμας, Νέστου, Πωρόλιθος Σκρα, Τήνου Πράσινο, Μαύρο Έδεσσας. Τέσσερις από τις εταιρείες δραστηριοποιούνται και στην εξόρυξη μαρμάρου, ενώ οι υπόλοιπες μόνο εμπορεύονται.

Σε ερώτηση ως προς το μηχανολογικό εξοπλισμό που χρησιμοποιούν για την επεξεργασία του μαρμάρου μας απάντησαν ότι διαθέτουν τελάρια, μονόλαμα, μονόσυρμα, CNC, μηχανήματα υδροκοπής, φρέζες, λειαντικές, μπουρελομηχανές και κόφτες.

Το Διάγραμμα 1 παρουσιάζει την αξία των αγορών μαρμαρικών πλακών για τα έτη 2009-2013 και το Διάγραμμα 2 την αξία αγορών μαρμαρικών όγκων που πραγματοποίησαν οι ερωτώμενες επιχειρήσεις για το ίδιο χρονικό διάστημα. Τα Διαγράμματα 1 και 2 δεν αφορούν την ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ η οποία μας έδωσε στοιχεία σε m³ (για τα ογκομάρμαρα) και σε m² (για τις πλάκες και τα κατεργασμένα προϊόντα) και όχι σε t. Στις αγορές αυτές περιλαμβάνονται προμήθειες από την εγχώρια αγορά αλλά και το εξωτερικό.

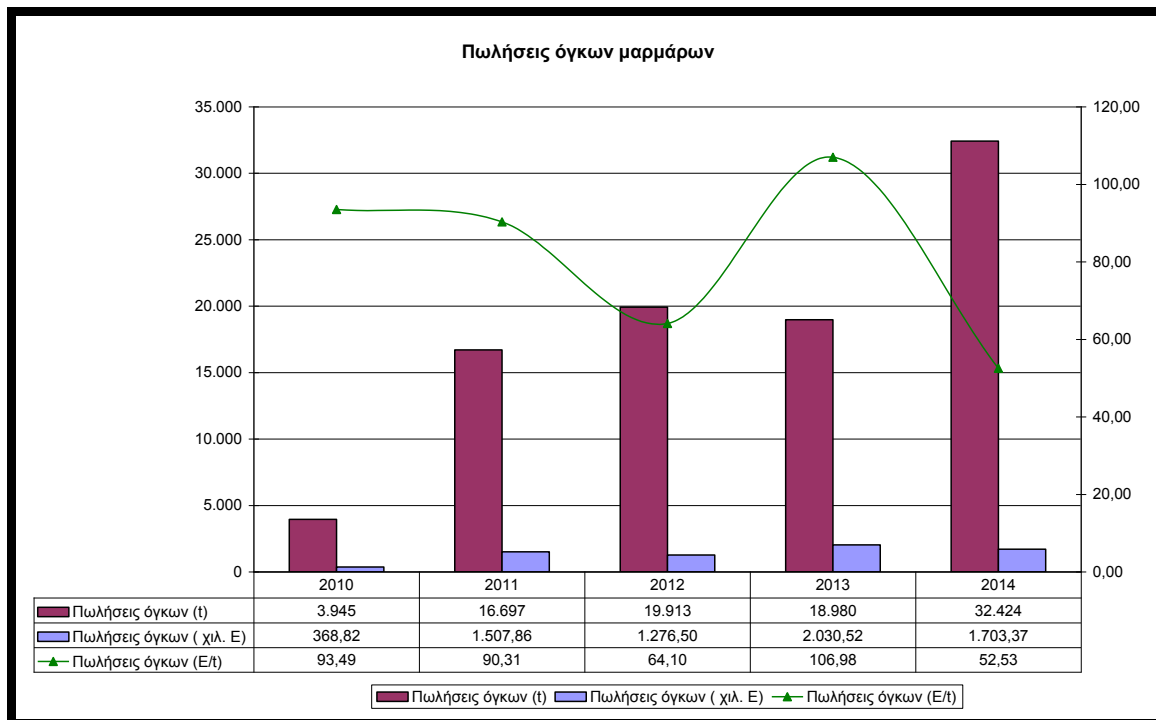
Διάγραμμα 1: Αξία αγορών μαρμαρικών πλακών (Ε), (παραγωγοί- εκπρόσωποι εμπορίας μαρμάρων)

Διάγραμμα 2: Αξία αγορών μαρμαρικών όγκων (Ε), (παραγωγοί- εκπρόσωποι εμπορίας μαρμάρων)

Παρατηρούμε ότι η αξία αγοράς των όγκων είναι πολλαπλάσια αυτής των πλακών.

Το Διάγραμμα 3 απεικονίζει τις πωλήσεις όγκων μαρμάρων σε ποσότητα και αξία για τα έτη 2014 ως 2017.

Διάγραμμα 3: Πωλήσεις όγκων μαρμάρων, (παραγωγοί- εκπρόσωποι εμπορίας μαρμάρων)

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η διακύμανση της τιμής πώλησης ανά τόνο: μετά από άνοδο της τάξεως του 65% το 2013 σε σχέση με το 2012, σημειώνεται πάλι κάμψη το 2014 σε επίπεδα χαμηλότερα του 2012. Ωστόσο, το 2014 παρατηρείται πώληση των μεγαλύτερων ποσοτήτων όγκων μαρμάρου σε σχέση με τα προηγούμενα έτη.

Η εταιρεία ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ (Dionyssomarble), μέλος του ΣΜΕ, κατέχει ηγετική θέση μεταξύ των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή και επεξεργασία μαρμάρων αλλά και λοιπών διακοσμητικών πετρωμάτων. Παράλληλα αξιοποιεί τα παραπροϊόντα από τα μαρμαρικά προϊόντα, παράγοντας και διαθέτοντας στην αγορά και άλλα προϊόντα, όπως μαρμαρόσκονη και πούδρα ανθρακικού ασβεστίου (filler).

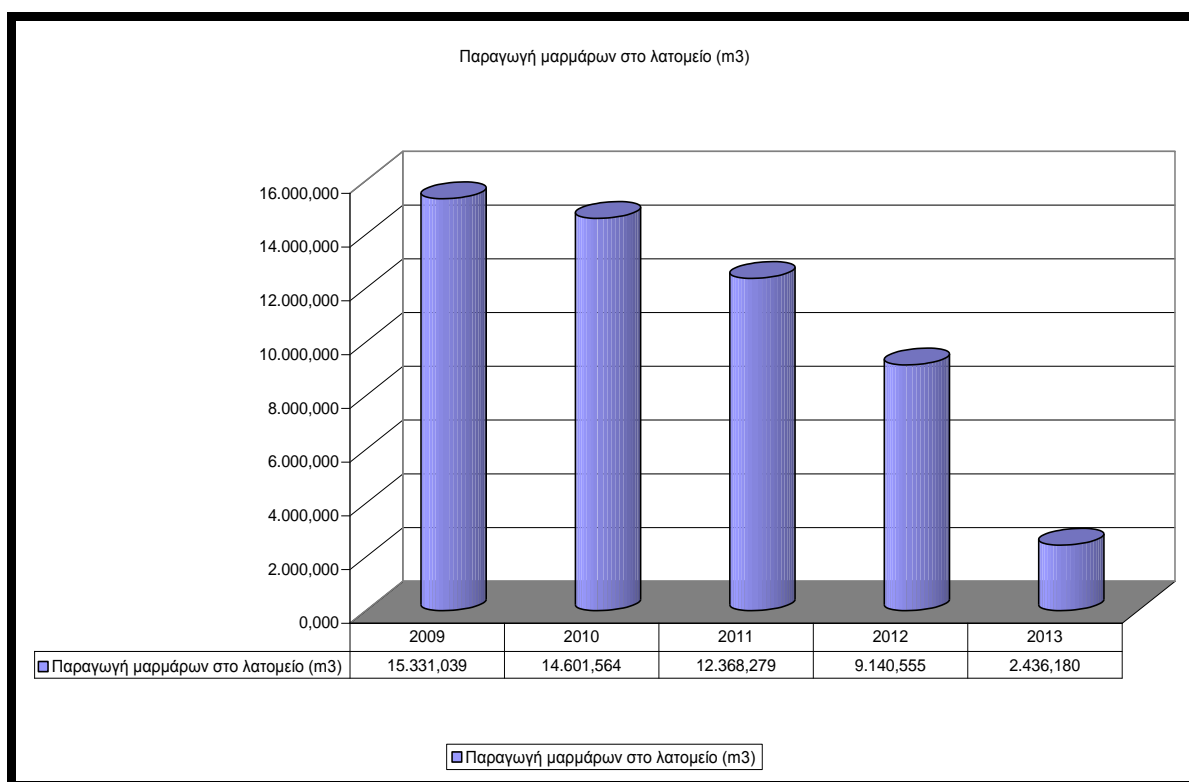
Βασικό προϊόν εξόρυξης της εταιρείας αποτελεί το επώνυμο μάρμαρο Διονύσου Αττικής αλλά δραστηριοποιείται και εκτός του Πεντελικού όρους, στα νησιά του Αιγαίου (Τήνος), στη Β. Ελλάδα (Βώλακας Δράμας, μάρμαρο «Λευκό Μακεδονίας») και στο εξωτερικό (Βράτσα της Βουλγαρίας, γρανίτης στη Φινλανδία). Σύμφωνα με την έκθεση του Δρ. Π. Τζεφέρη (Δ/ση Πολιτικής Ορυκτών Πρώτων Υλών Υ.Π.Ε.Κ.Α.: Η εξορυκτική/μεταλλουργική δραστηριότητα στην Ελλάδα, Στατιστικά δεδομένα 2013-2014) για το 2014 τα έσοδα από τις πωλήσεις υπερέβησαν τα 6,4 εκατ. €, αυξημένα σε σχέση με το 2013 που ήταν 5,3 εκατ. €.

Η ετήσια παραγωγή προϊόντων για το 2014 ανήλθε σε 3.318 m³ ογκομαρμάρων, 28.021 m² τυποποιημένων προϊόντων (πλάκες), 60 χιλ. τον. μαρμαρόσκονης, 13,2 χιλ. τον. μαρμαροψηφίδας και 21 χιλ. τον. περίπου

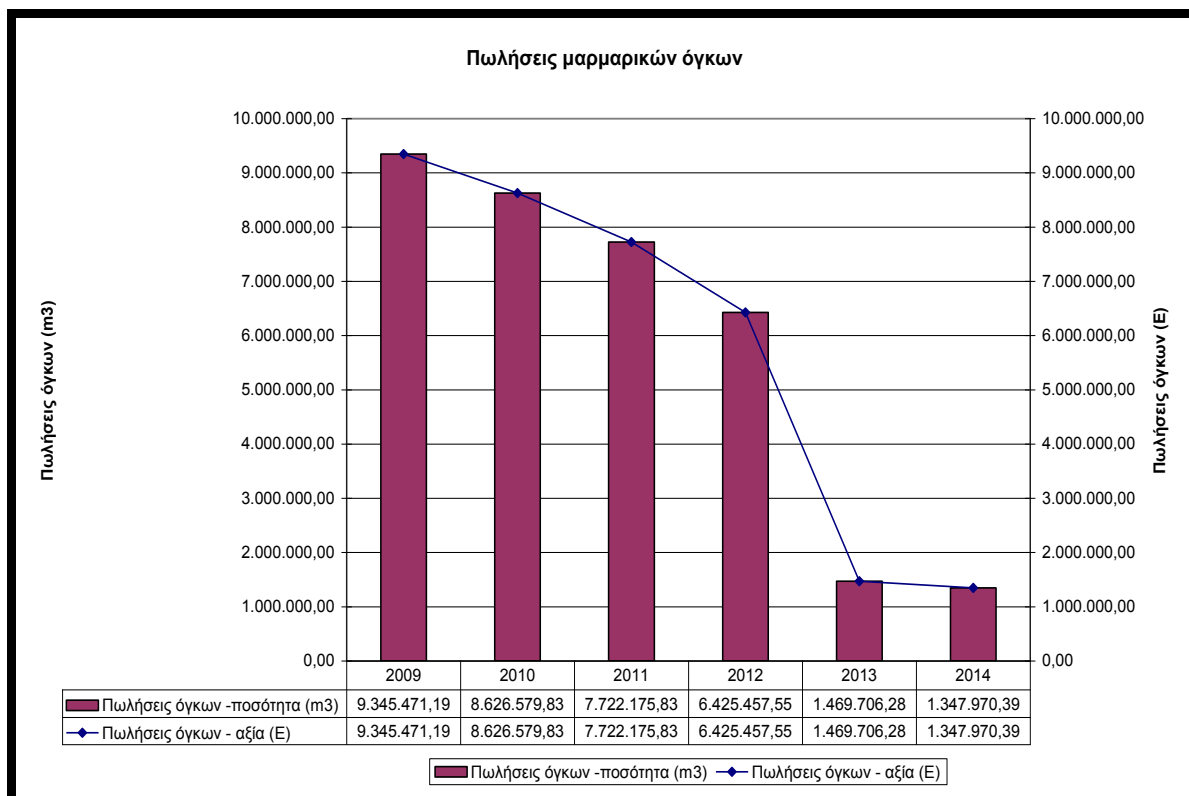
πληρωτικών υλικών (filler).

Το Διάγραμμα 4 απεικονίζει την παραγωγή μαρμάρων στο λατομείο της ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ. Η τάση είναι σαφώς πτωτική τα τελευταία χρόνια με την παραγωγή να μειώνεται το 2013 κατά 73% σε σχέση με το 2011. Ωστόσο, σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας, το 2014 εμφανίζει ανάκαμψη με άνοδο της παραγωγής στο λατομείο σε σχέση με το 2013.

Στο επόμενο διάγραμμα (5) παρουσιάζονται οι πωλήσεις μαρμαρικών όγκων της εταιρείας (ποσότητα και αξία). Είναι και εδώ εμφανής η κάμψη των τελευταίων ετών. Όπως και στην παραγωγή στο λατομείο η πτώση των πωλήσεων ογκομαρμάρων από το 2012 στο 2013 αγγίζει το 83%. Ωστόσο η τιμή πώλησης ανά m³ των ογκομαρμάρων σημείωσε άνοδο το 2013 (35% σε σχέση με το 2012 αγγίζοντας τα 985€/m³) και πάλι σχετική πτώση το 2014 (17% σε σχέση με το 2013 φτάνοντας τα 808€/m³).

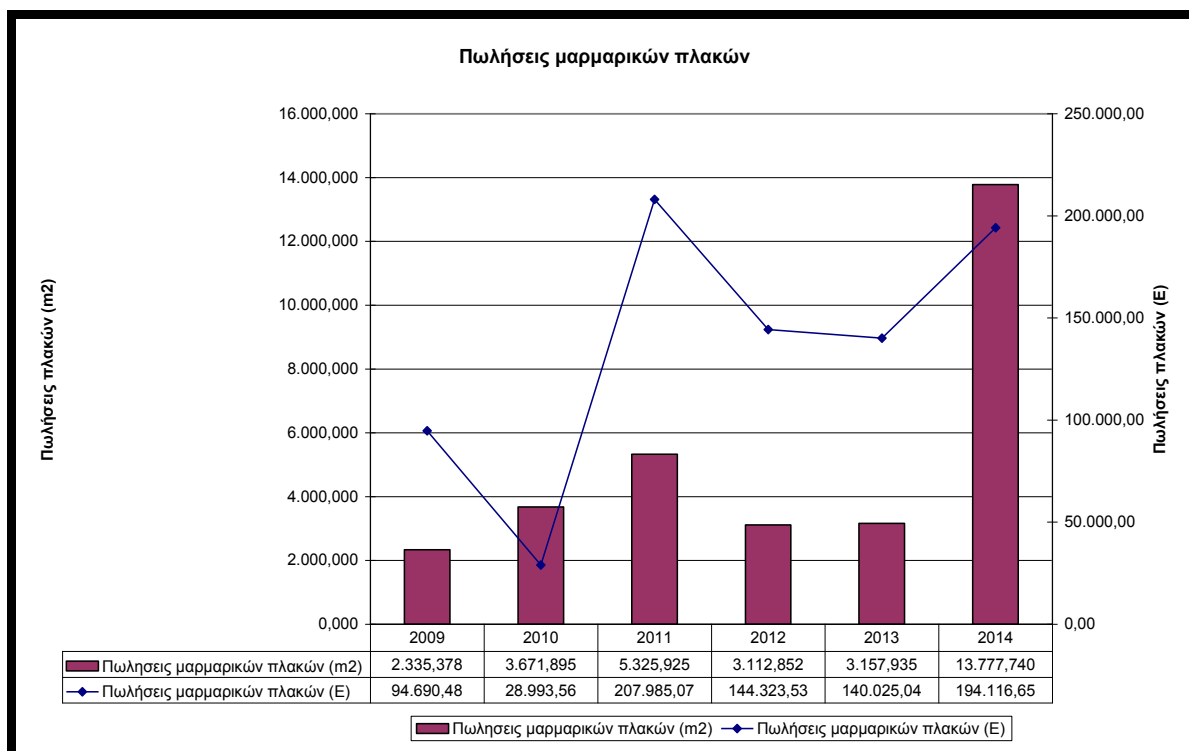

Διάγραμμα 4: Παραγωγή μαρμάρων στο λατομείο (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

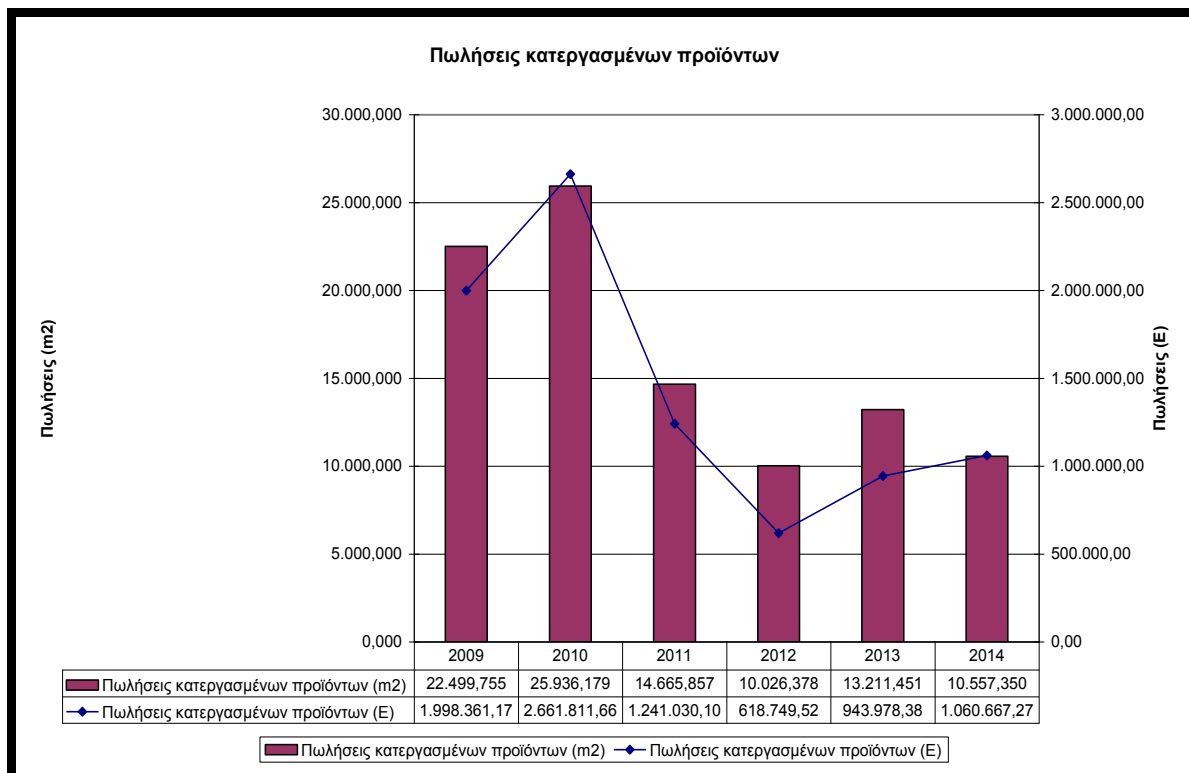
Διάγραμμα 5: Πωλήσεις μαρμαρικών όγκων (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

Τα επόμενα Διαγράμματα (6 και 7) δίνουν τα αντίστοιχα στοιχεία για τις μαρμαρικές πλάκες και τα κατεργασμένα προϊόντα.

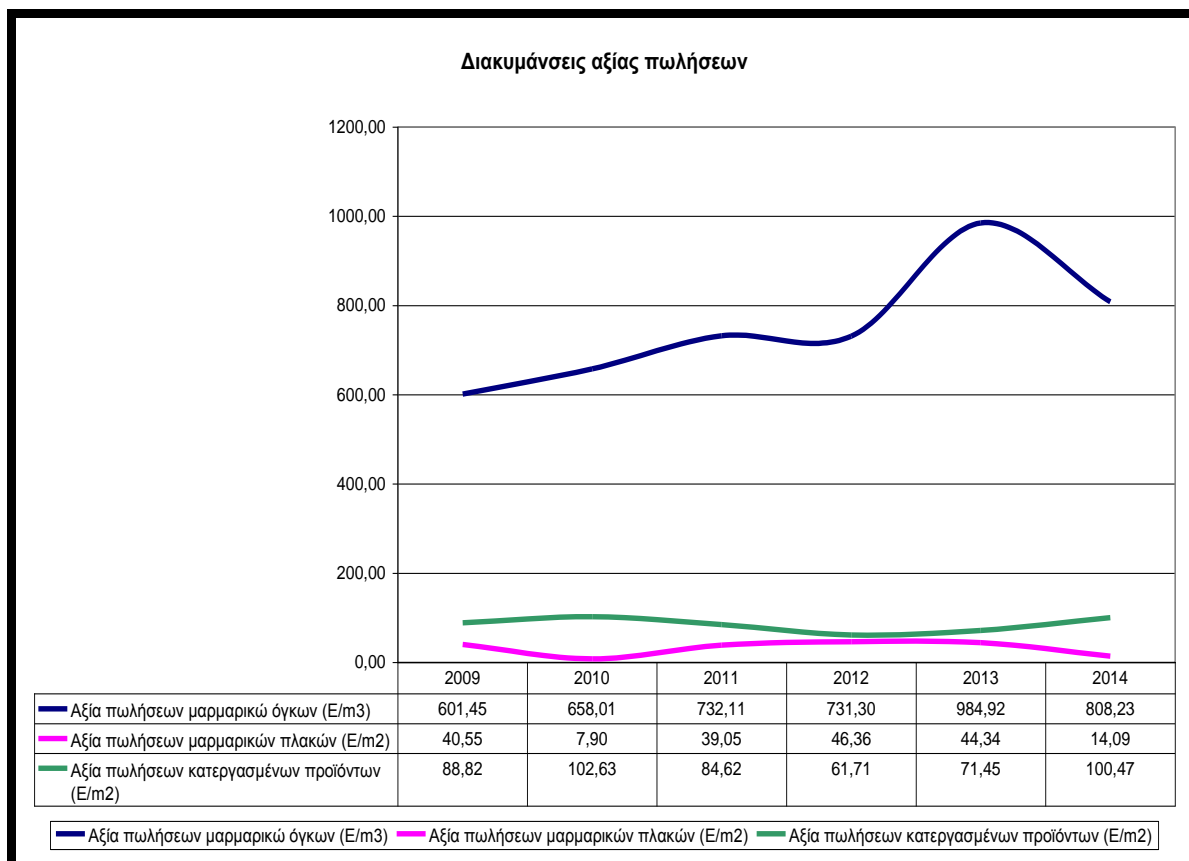
Διάγραμμα 6: Πωλήσεις μαρμαρικών πλακών (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ

ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

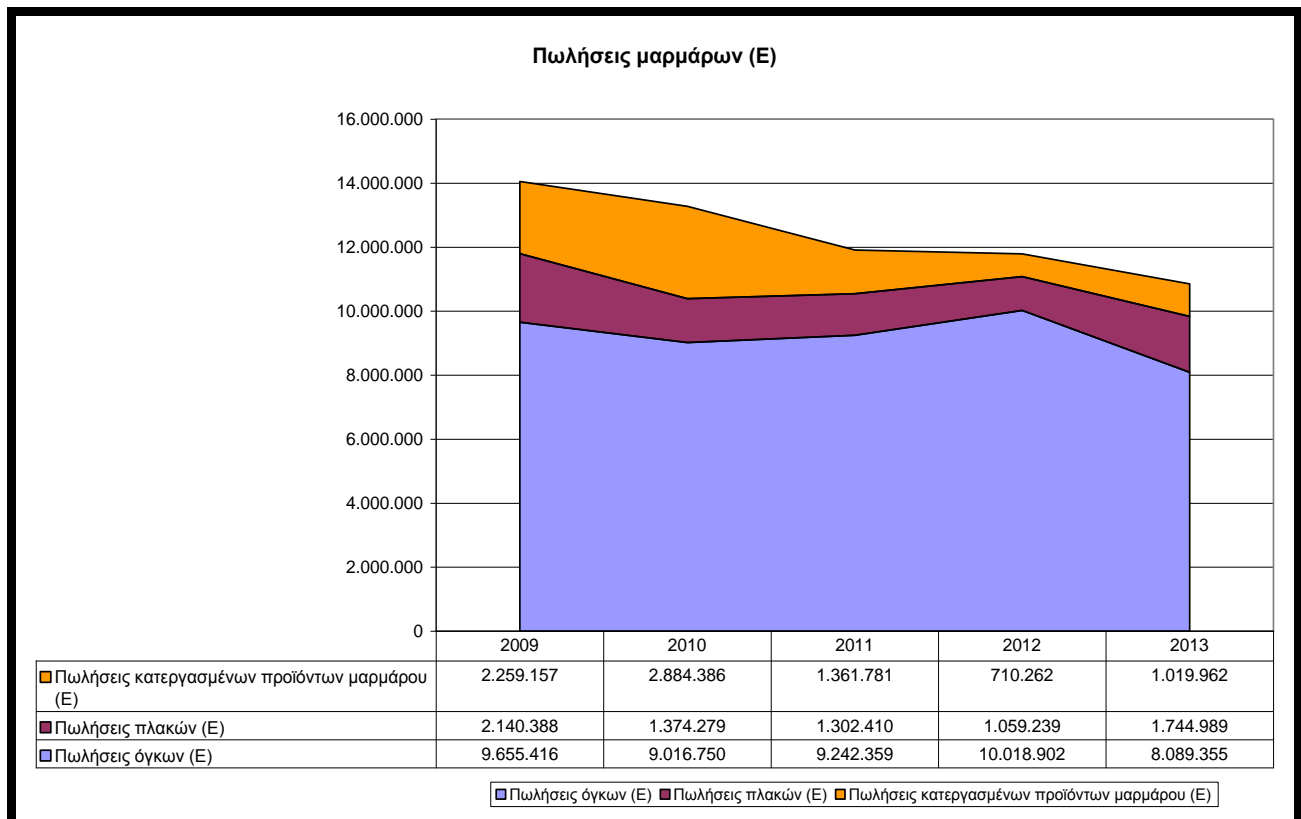
Διάγραμμα 7: Πωλήσεις κατεργασμένων προϊόντων (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

Το Διάγραμμα 8 παρουσιάζει τις διακυμάνσεις της αξίας πώλησης για τα διάφορα προϊόντα μαρμάρου. Τα κατεργασμένα προϊόντα έχουν σημειώσει άνοδο το 2014 σε σχέση με το 2013, ενώ στους μαρμαρικούς όγκους και στις πλάκες παρατηρείται πτώση.

Διάγραμμα 8: Διακυμάνσεις αξίας πωλήσεων μαρμαρικών προϊόντων (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

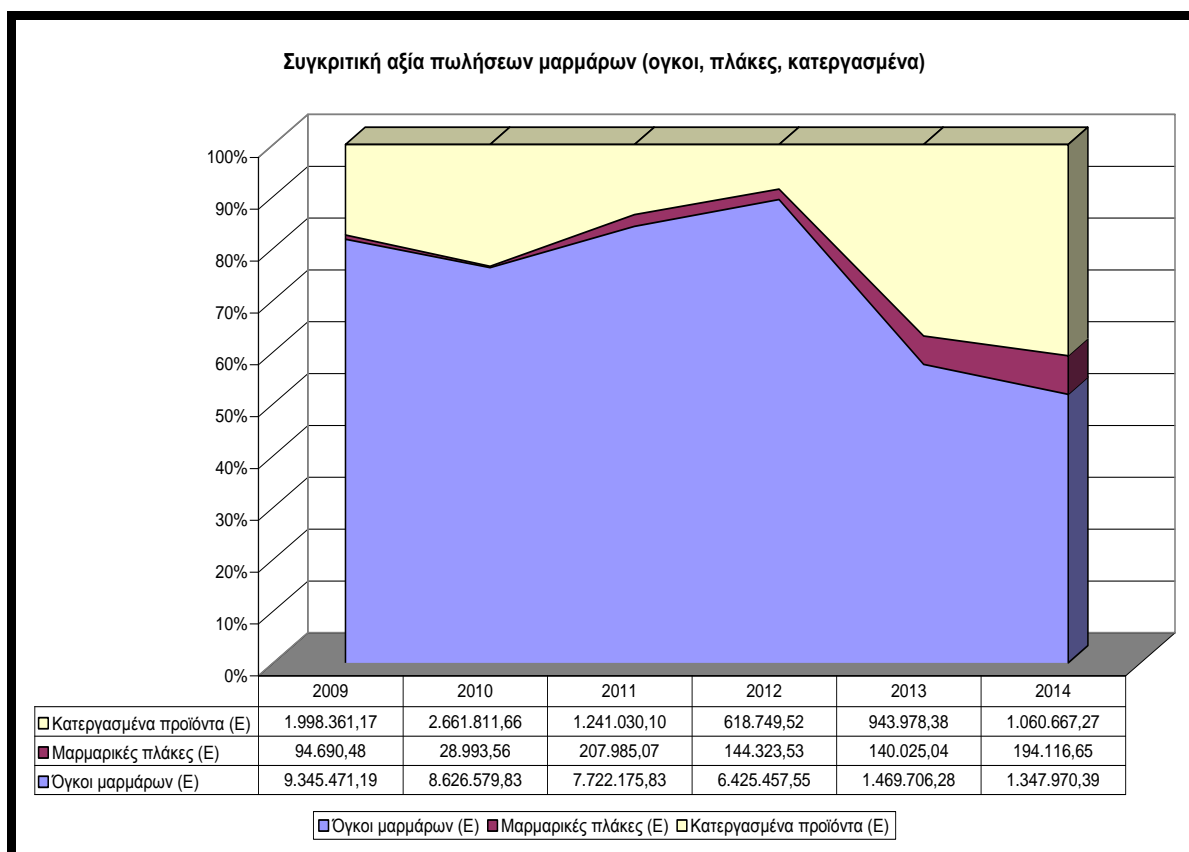
Το επόμενο Διάγραμμα μας δίνει τις πωλήσεις των μαρμαρικών προϊόντων σε αξία (συνολικά στοιχεία από τις εξεταζόμενες εταιρείες). Η αξία των πωλήσεων ογκομαρμάρων κυμαίνεται από το 68% ως το 85% της συνολικής αξίας των πωλήσεων κάθε χρονιά.

Διάγραμμα 9: Πωλήσεις μαρμάρων (όγκοι/πλάκες/επεξεργασμένα), (παραγωγοί μαρμάρου)

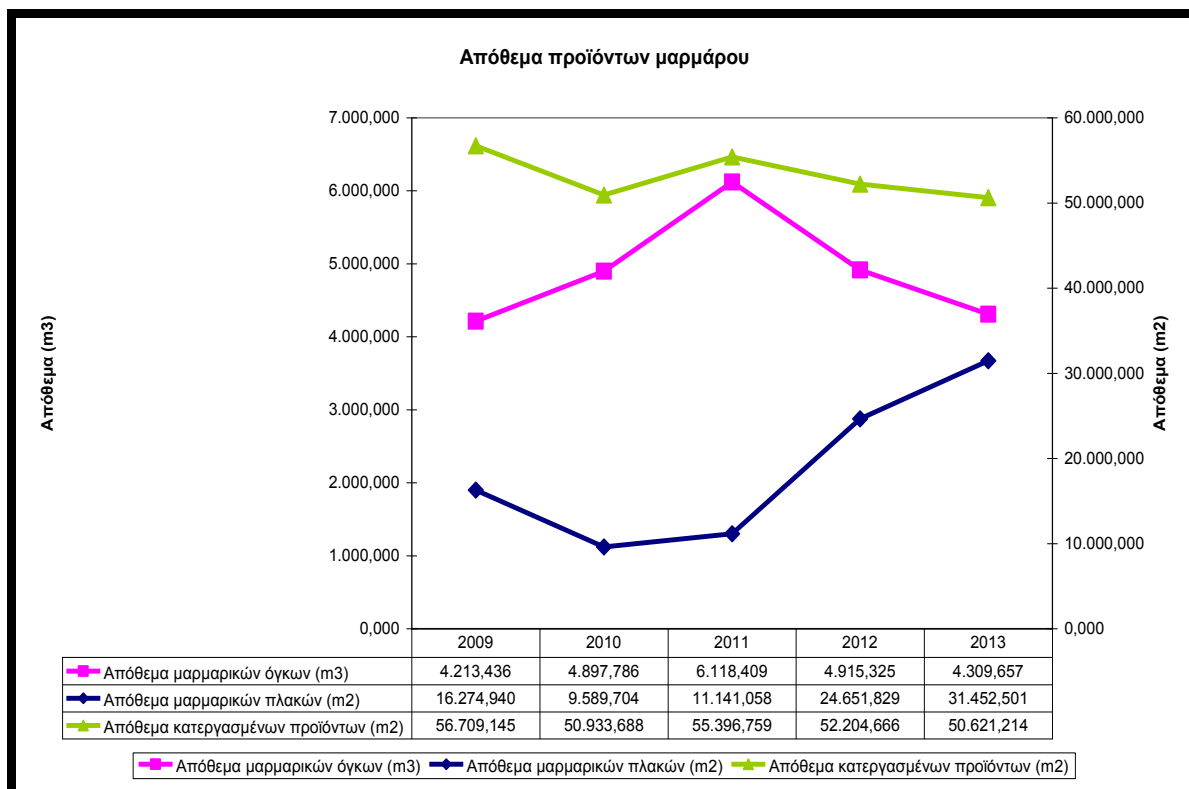
Με το Διάγραμμα 9 μπορούμε να συγκρίνουμε τις αξίες των πωλήσεων για τις τρεις κατηγορίες μαρμαρικών προϊόντων (όγκοι, πλάκες, κατεργασμένα). Είναι και εδώ εμφανές ότι η αξία των πωλήσεων όγκων μαρμάρου είναι μεγαλύτερη από τις αξίες των πωλήσεων πλακών και επεξεργασμένων προϊόντων καθ' όλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου. Επίσης, η αξία των πωλήσεων κατεργασμένων προϊόντων μειώνεται σημαντικά από το 2011 και μετά. Αυτό εξηγείται και από τη μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας στη χώρα μας (μικρότερη ζήτηση για επεξεργασμένα προϊόντα μαρμάρου).

Ομοίως και στο Διάγραμμα 10 που παρουσιάζει την αξία των πωλήσεων % για κάθε ένα από τα προϊόντα μαρμάρου (όγκοι, πλάκες, κατεργασμένα) επί της συνολικής αξίας των πωλήσεων για την ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ γίνεται σαφές ότι και εδώ η αξία πωλήσεων των ογκομαρμάρων καταλαμβάνει τουλάχιστον το 50% και φτάνει να ξεπερνά το 80% της συνολικής αξίας των πωλήσεων.

Διάγραμμα 10: Συγκριτική αξία πωλήσεων μαρμαρικών προϊόντων (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

Το Διάγραμμα 11 παρουσιάζει το απόθεμα για κάθε κατηγορία μαρμαρικού προϊόντος ανά έτος.

Διάγραμμα 11: Απόθεμα προϊόντων μαρμάρου ανά έτος (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

3.2 ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

Η κλαδική μελέτη για μάρμαρα και γρανίτες της ICAP Group (2014) αναφέρει ότι, ενώ σημειώθηκε αύξηση στην παραγωγή ογκομαρμάρων για τη διετία 2011-2013, λόγω αντίστοιχης αύξησης των εξαγωγών, παρουσιάστηκε μείωση στην παραγωγή τελικών προϊόντων μαρμάρων (π.χ. επεξεργασμένες πλάκες) εξαιτίας της κάμψης της εγχώριας οικοδομικής δραστηριότητας. Αντίστοιχα ήταν αναμενόμενη και η μείωση των εισαγωγών την τελευταία πενταετία, λόγω της μειωμένης ζήτησης. Η ελληνική αγορά τελικών προϊόντων μαρμάρου την τελευταία πενταετία παρουσίασε σημαντική μείωση, με μέσο ετήσιο ρυθμό 13%. Για το 2013 εκτιμάται σε 6,51 εκ m².

Όσον αφορά την εγχώρια αγορά ογκομαρμάρου, εμφανίζεται πτώση από το 2008 και μετά (σωρευτική μείωση της τάξης του 28%-29%), ενώ εμφάνισε σημεία στάσης το 2012 και μικρή ανάκαμψη το 2013, οπότε και το μέγεθος της εγχώριας αγοράς ογκομαρμάρου ανήλθε στους 1,23 εκ. τόνους. Η πτώση αυτή ήταν αναμενόμενη, καθώς αντίστοιχα πτωτικά έχει κινηθεί η οικοδομική και κατασκευαστική δραστηριότητα τα τελευταία χρόνια, παράγοντες που επηρεάζουν σημαντικά τη ζήτηση για τα εξεταζόμενα προϊόντα.

3.3 ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ- ΕΜΠΟΡΙΑ

Σύμφωνα με την έκθεση του ΥΠΕΝ (Η εξορυκτική/μεταλλουργική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Στατιστικά δεδομένα 2013-2014), οι εισαγωγές μαρμάρου διαχρονικά κυμάνθηκαν σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Την τελευταία τριετία ιδιαίτερα, παρατηρείται συρρίκνωση των εισαγωγών, στο επίπεδο των 30-33 εκατ. € ετησίως, εξαιτίας της μειωμένης ζήτησης του μαρμάρου στην εγχώρια αγορά.

Σε αντίθεση με την συρρίκνωση της εσωτερικής αγοράς, τη διετία 2013-2014, συνεχίστηκε ο εξαγωγικός προσανατολισμός του ελληνικού μαρμάρου μέχρι και 75-80% της συνολικής παραγωγής μαρμαρικών προϊόντων. Από το προϊόν που εξαγεται, πάνω από το 40% κατευθύνεται πλέον προς την Κίνα και το υπόλοιπο εξαγόμενο μάρμαρο διατίθεται σε χώρες της Μέσης Ανατολής, στις ΗΠΑ και σε μικρότερο βαθμό στην ευρωπαϊκή αγορά. Οι εξαγωγές στο σύνολο του τομέα μαρμάρων και προϊόντων φυσικών λίθων σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ) και την επεξεργασία από το ΥΠΕΝ, ήταν τόσο για το 2014 όσο και για το 2013, στο επίπεδο των 840-860 χιλ τον. και συνολικής αξίας 240-260 εκατ. € συνεχίζοντας έτσι, την ανοδική τους τροχιά που έχει ξεκινήσει από το 2008, όταν η εγχώρια ζήτηση άρχισε να επηρεάζεται από την οικονομική κρίση.

Ειδικότερα, οι εξαγωγές μαρμάρων προς την Κίνα, η οποία αποτελεί πλέον, την σημαντικότερη μαζική αγορά για το ελληνικό μάρμαρο, ανήλθαν για το 2014 σε 443,3 χιλ. τον. (σε σύνολο 776,8 χιλ. τον.) αξίας 91,1 εκατ. € (σε σύνολο 241,7 εκατ. για το 2014), αντιπροσωπεύοντας το 57 % της ποσότητας και το 38% της συνολικής αξίας των ελληνικών εξαγωγών μαρμάρου. Για το 2013 οι αντίστοιχοι αριθμοί ήταν: Ποσότητα εξαγωγών προς την Κίνα 477,3 χιλ. τον. (σε σύνολο 818,8 χιλ. τον.) αξίας 98,6 εκατ. € (σε σύνολο 232 εκατ.), αντιπροσωπεύοντας το 58,3 % της ποσότητας και το 42,5% της συνολικής αξίας των ελληνικών εξαγωγών μαρμάρου.

Όπως αναφέρει ο Δρ Π. Τζεφέρης «...Παρά την σχετική κάμψη καθόσον έχει πληγεί και ο κατασκευαστικός κλάδος της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας με τον περιορισμό των δανειοδοτήσεων, η τεράστια αγορά της Κίνας είναι μια σημαντική κατάκτηση για το ελληνικό μάρμαρο. Παρά την επιβράδυνση της ανάπτυξης της Κίνας από τους φρενήρεις προηγούμενους ρυθμούς η συγκεκριμένη αγορά αποτελεί εγγύηση για την διάθεση των ελληνικών προϊόντων. Δυστυχώς η απορρόφηση αυτή έχει και αρνητικές πλευρές, εφόσον ειδικά για την Κίνα αφορά σχεδόν αποκλειστικά (98-99%) ακατέργαστους όγκους μαρμάρου, με αποτέλεσμα να περιορίζεται η προστιθέμενη αξία αλλά και να έχουμε απώλειες σε δημόσια έσοδα λόγω διαφορετικής δασμολογικής πολιτικής ανάλογα το βαθμό κατεργασίας του εξαγόμενου προϊόντος.»

Εκτός από την Κίνα, σημαντικοί προορισμοί για το ελληνικό μάρμαρο για το 2014 ήταν: οι ΗΠΑ (αξία εξαγωγών 14 εκατ. €), τα Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα (αξία

εξαγωγών 10,8 εκατ. €), η Σιγκαπούρη (8,1 εκατ. €), το Κατάρ (7,6 εκατ. €), η Ιταλία (6,6 εκατ.) και η Τουρκία (6,5 εκατ.)

Από το σύνολο των εξαχθέντων μαρμάρων το 25 % σε ποσότητα ήταν κατεργασμένα προϊόντα (και 52% σε αξία), ενώ το ποσοστό των (ακατέργαστων) όγκων μαρμάρου έφθασε το 62% (75,1% αν συμπεριληφθούν και οι πλάκες) σε ποσότητα και 41% (48% αν συμπεριληφθούν και οι πλάκες) σε αξία, αρκετά αυξημένο λόγω κυρίως των εξαγωγών σε όγκους προς την αγορά της Κίνας όπου οι δασμοί για τα κατεργασμένα προϊόντα είναι πολύ υψηλοί.

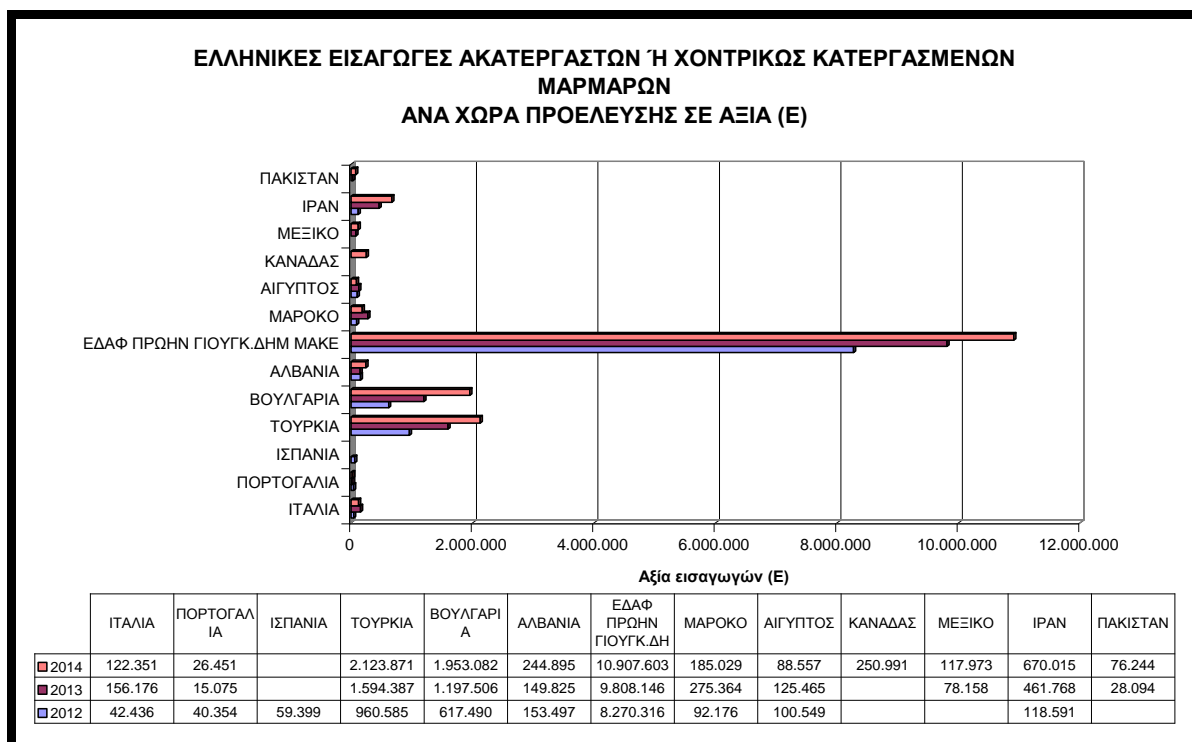
Στον Πίνακα 1 παρουσιάζονται οι εξαγωγές και εισαγωγές μαρμάρων (όγκοι, πλάκες, κατεργασμένα) για τη διετία 2013-2014, όπως περιλαμβάνονται στην έκθεση του ΥΠΕΝ (Η εξορυκτική/μεταλλουργική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Στατιστικά δεδομένα 2013-2014) .

Εξαγωγές - Εισαγωγές Μαρμάρων-Διακοσμητικών Πετρωμάτων 2013 - 2014. Ανάλυση ανά Δασμολογική Κλάση									
ΠΡΟΪΟΝΤΑ	ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΑΣΗ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ				ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ			
		2013		2014		2013		2014	
		Βάρος (Kg)	Αξία (€)	Βάρος (Kg)	Αξία (€)	Βάρος (Kg)	Αξία (€)	Βάρος (Kg)	Αξία (€)
Μάρμαρα - Ασβεστόλιθοι - Τραβερίνες									
Όγκοι	25.15.11.00	544.233.714	105.922.639	483.436.436	98.317.754	83.865.464	13.918.142	81.652.382	16.766.967
Πλάκες	25.15.12.00	101.280.214	16.988.268	100.109.259	17.031.847	9.018.609	1.458.461	8.268.096	1.519.247
Κατεργασμένα Προϊόντα	68.02.21.00	138.455.840	83.025.553	149.300.737	99.686.375	8.895.010	3.582.967	9.330.003	3.640.713
	68.02.91.00	34.855.547	26.216.796	43.937.228	26.710.590	2.402.803	1.155.508	2.409.801	1.473.464
	68.02.92.00	54.310	12.184	46.474	29.519	148.576	42.018	51.180	23.679
	Σύνολο κατεργ/να	173.365.697	109.254.533	193.284.439	126.426.484	11.446.389	4.780.493	11.790.984	5.137.856
ΣΥΝΟΛΟ Μάρμαρα κ.ά		818.879.625	232.165.440	776.830.134	241.776.085	104.330.462	20.157.096	101.711.462	23.424.070

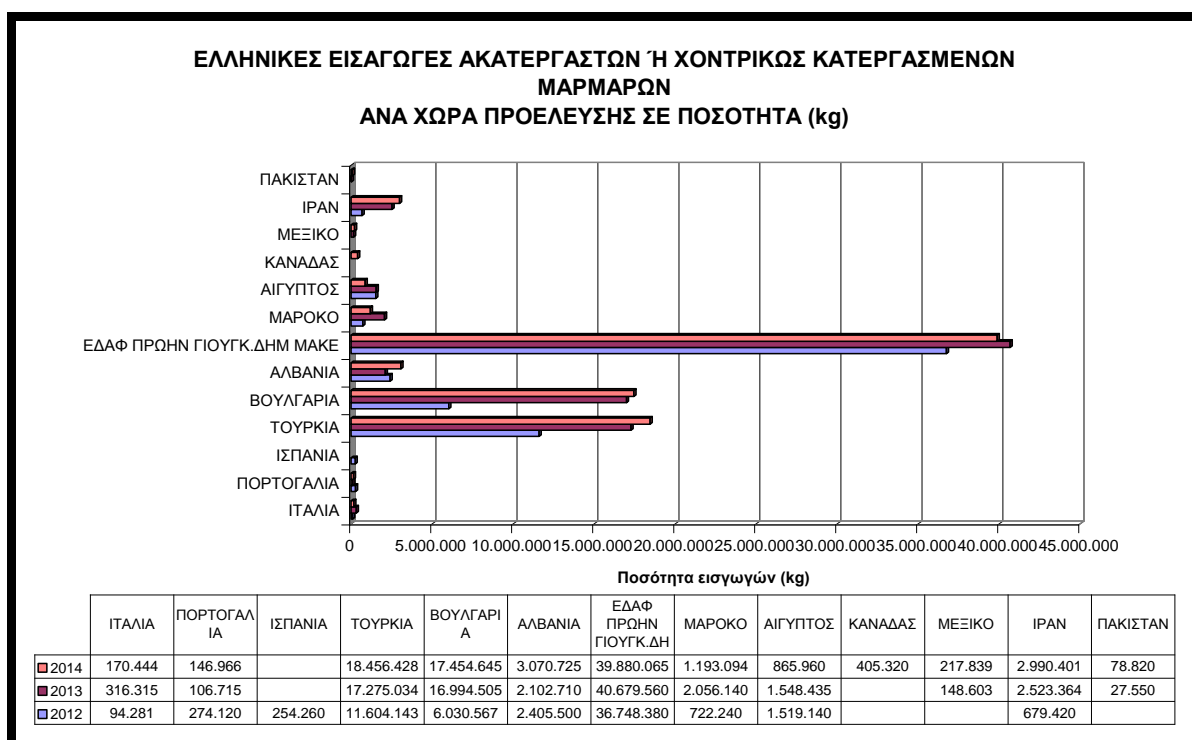
Πίνακας 1: Εξαγωγές και εισαγωγές μαρμάρων (όγκοι, πλάκες, κατεργασμένα) για τη διετία 2013-2014, (Η εξορυκτική/μεταλλουργική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Στατιστικά δεδομένα 2013-2014) .

Τα στοιχεία που δόθηκαν από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. στα πλαίσια της έρευνας αγοράς του Ι.Γ.Μ.Ε. αφορούν σε **μάρμαρα και τραβερίνες, ακατέργαστα ή χοντρικά κατεργασμένα (CN8 '25151100)** και **απλά κομμένα, με πριόνι ή άλλο τρόπο, σε όγκους ή πλάκες σχήματος τετραγώνου ή ορθογωνίου (CN8 '25151200)**.

Τα Διαγράμματα 12 και 13 απεικονίζουν τις εισαγωγές για τα **μάρμαρα και τραβερίνες, ακατέργαστα ή χοντρικά κατεργασμένα (CN8 '25151100)** ανά χώρα σε αξία και ποσότητα αντίστοιχα για τα έτη 2012-2014. Η FYROM, η Βουλγαρία και η Τουρκία αποτελούν τις κυριότερες χώρες εισαγωγής ακατέργαστων ή χοντρικών κατεργασμένων μαρμάρων.

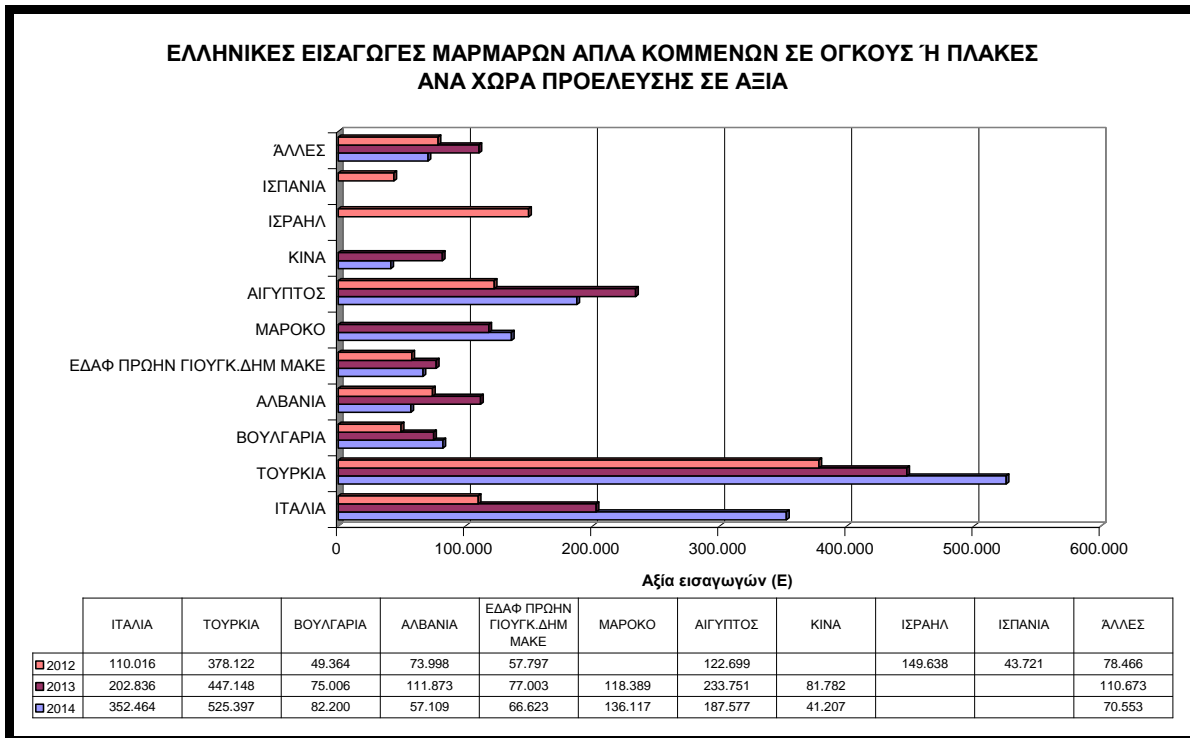
Διάγραμμα 12: Ελληνικές εισαγωγές ακατέργαστων ή χοντρικώς κατεργασμένων μαρμάρων ανά χώρα προέλευσης σε αξία (2012-2014), (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

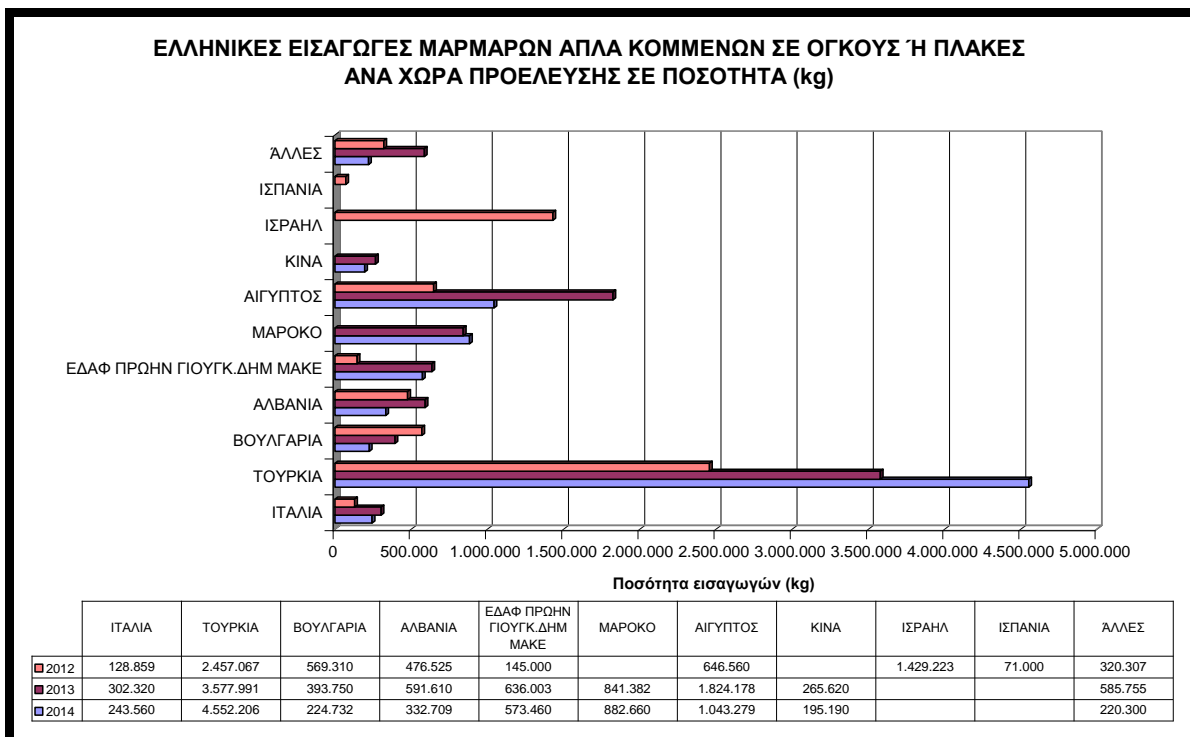
Διάγραμμα 13: Ελληνικές εισαγωγές ακατέργαστων ή χοντρικώς κατεργασμένων μαρμάρων ανά χώρα προέλευσης σε ποσότητα (2012-2014), (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Στα επόμενα διαγράμματα (14 και 15) παρουσιάζονται τα αντίστοιχα μεγέθη

για τα απλά κομμένα μάρμαρα (απλά κομμένα, με πριόνι ή άλλο τρόπο, σε όγκους ή πλάκες σχήματος τετραγώνου ή ορθογωνίου (CN8 '25151200)).

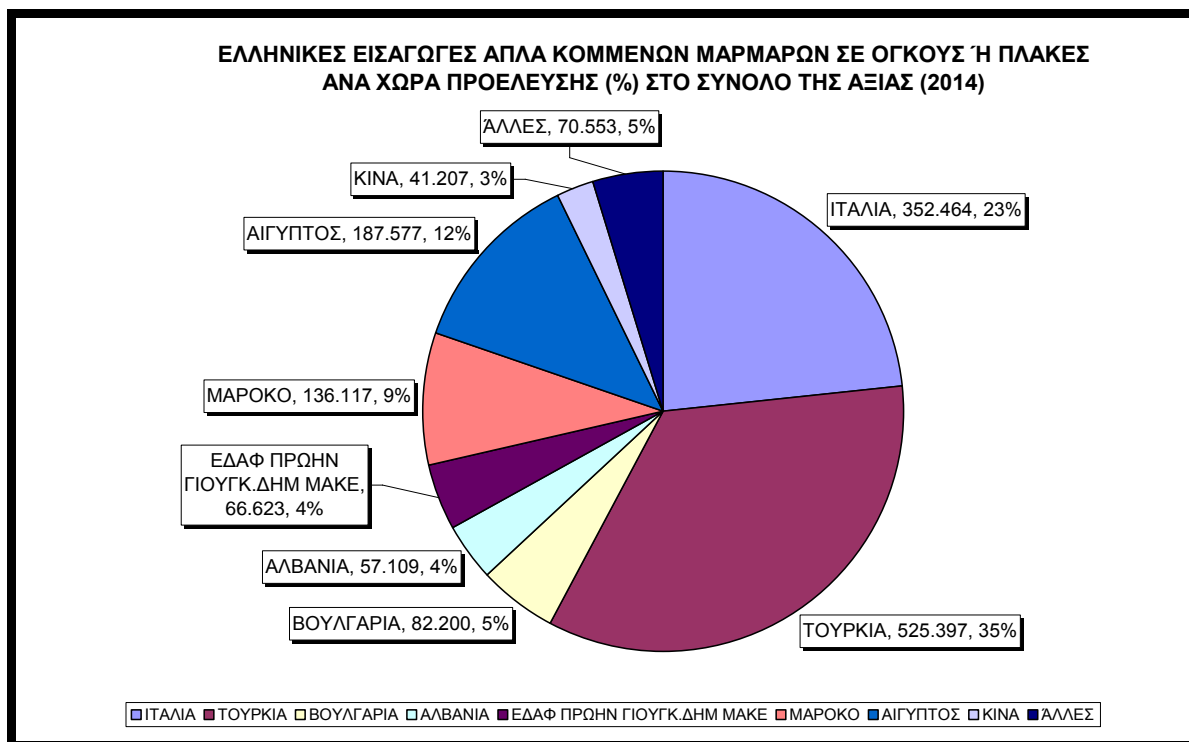
Διάγραμμα 14: Ελληνικές εισαγωγές απλά κομμένων μαρμάρων σε όγκους ή πλάκες ανά χώρα προέλευσης σε αξία (2012-2014), (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Διάγραμμα 15: Ελληνικές εισαγωγές απλά κομμένων μαρμάρων σε όγκους ή πλάκες ανά χώρα προέλευσης σε ποσότητα (2012-2014), (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

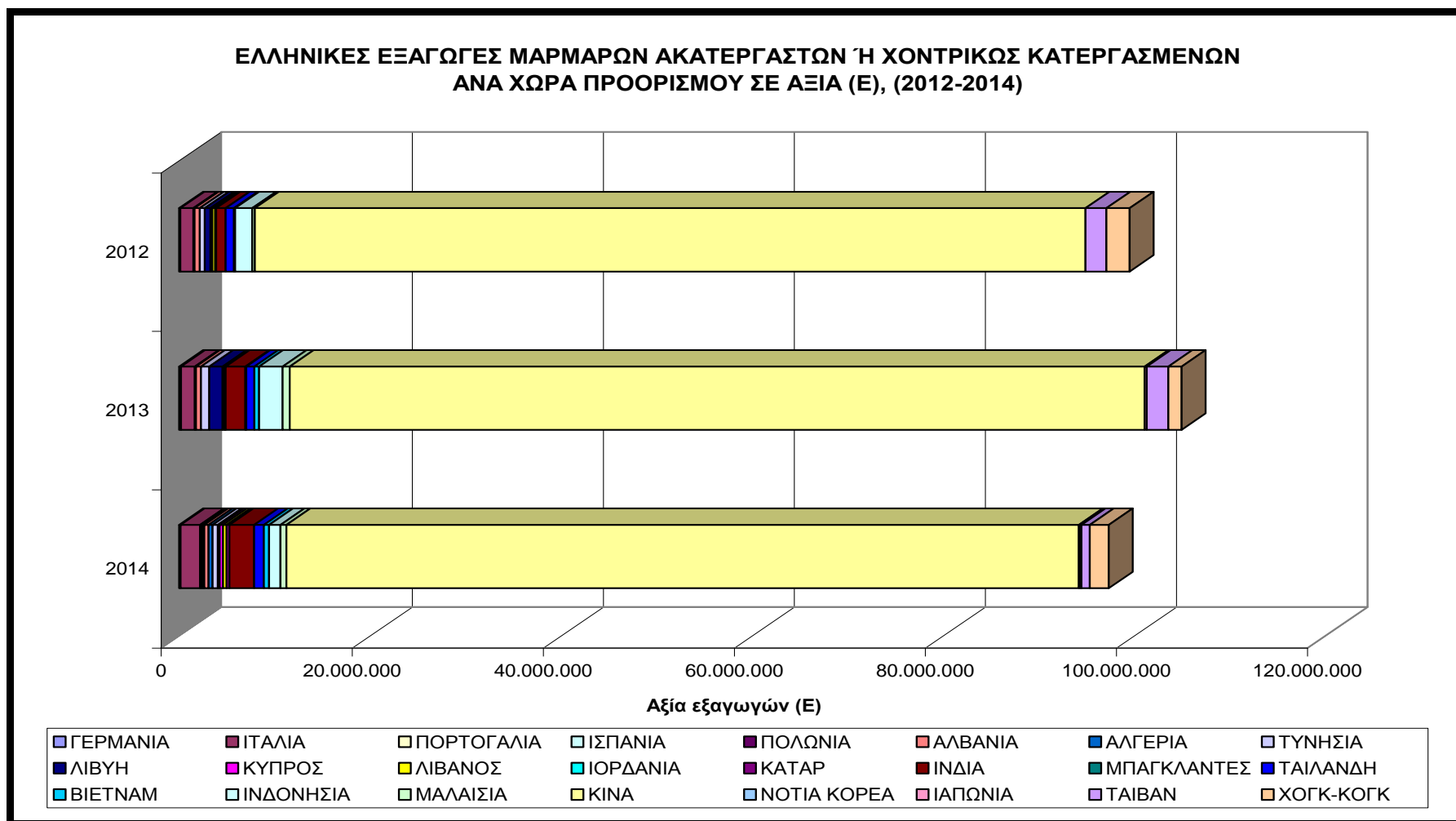
Στο επόμενο διάγραμμα (16) απεικονίζονται οι εισαγωγές μαρμάρων απλά

κομμένων, με πριόνι ή άλλο τρόπο, σε όγκους ή πλάκες σχήματος τετραγώνου ή ορθογωνίου (CN8 '25151200) % ανά χώρα σε αξία για το 2014.

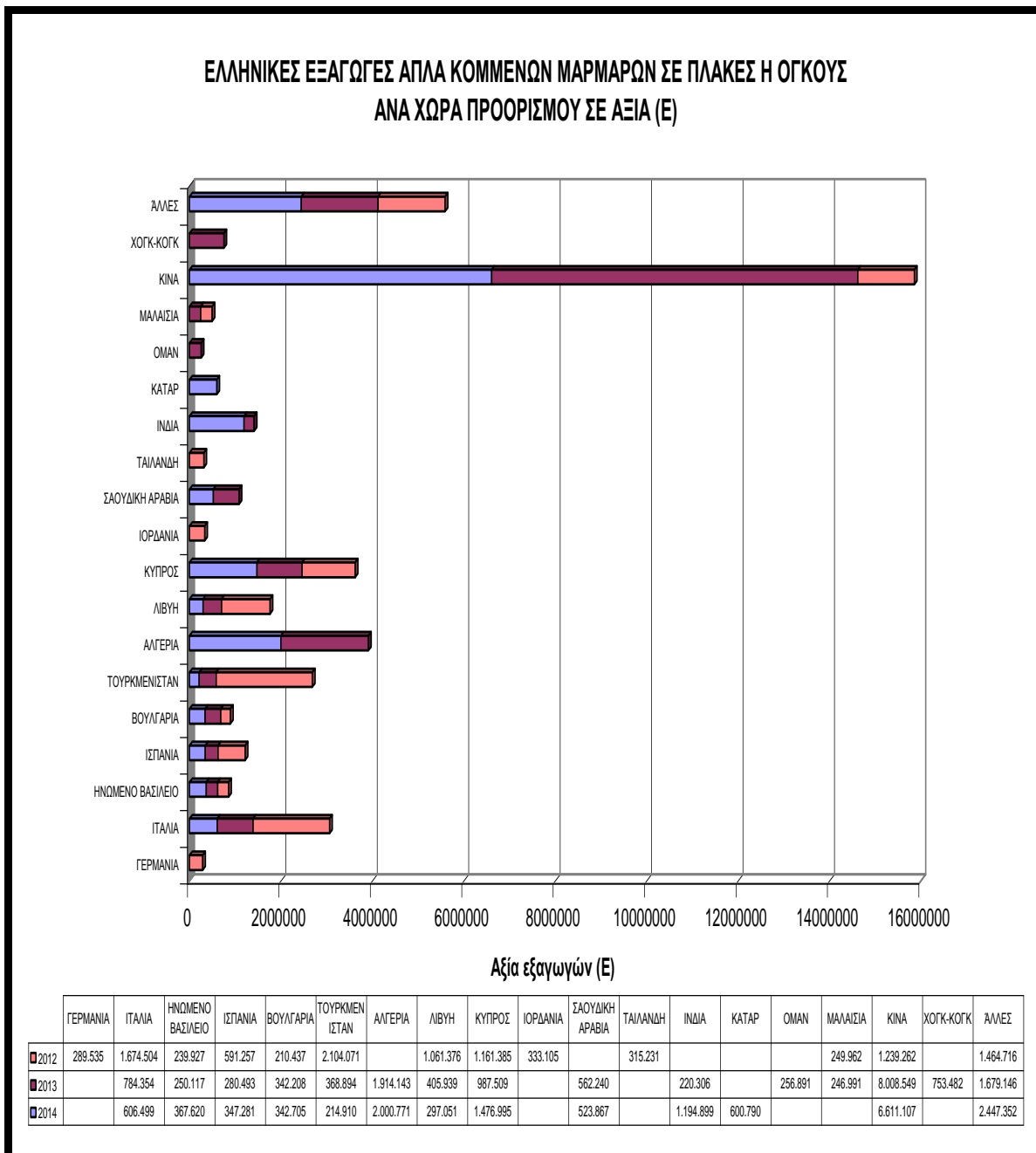
Διάγραμμα 16: Ελληνικές εισαγωγές απλά κομμένων μαρμάρων ανά χώρα προέλευσης (%) στο σύνολο της αξίας (2014), (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Οι εξαγωγές ανά χώρα σε αξία για τα έτη 2012-2014 για τα μάρμαρα και τραβερτίνες, ακατέργαστα ή χοντρικά κατεργασμένα (CN8 '25151100) παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 17. Είναι εμφανής η κυριαρχία της Κίνας στις χώρες εξαγωγής του μαρμάρου. Για το 2014 το 83% της ποσότητας εξαγόμενων μαρμάρων και τραβερτινών, ακατέργαστων ή χοντρικώς κατεργασμένων (CN8 '25151100) κατευθύνθηκε στην Κίνα.

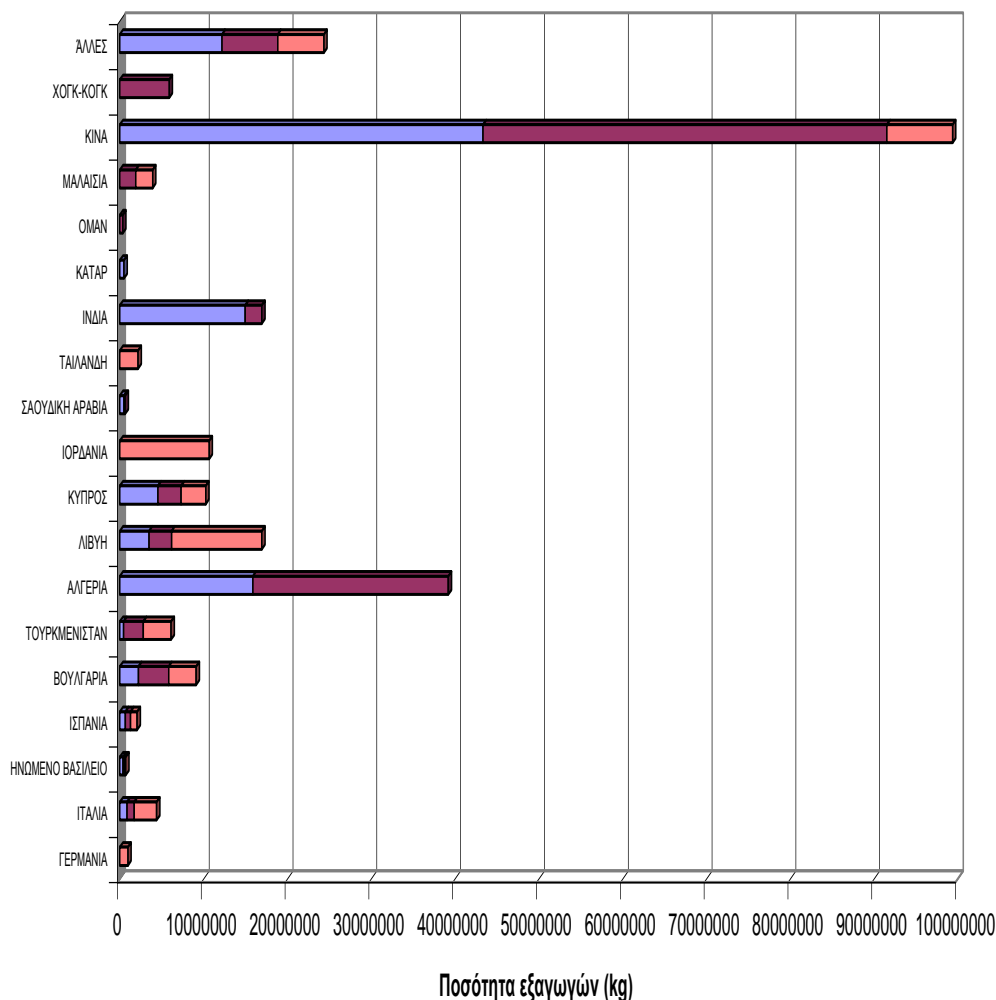
Διάγραμμα 17: Ελληνικές εξαγωγές ακατέργαστων ή χοντρικώς κατεργασμένων μαρμάρων ανά χώρα προορισμού σε αξία (2012-2014), (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι εξαγωγές ανά χώρα σε ποσότητα και αξία για την περίοδο 2012 ως 2014 για τα μάρμαρα που είναι απλά κομμένα, με πριόνι ή άλλο τρόπο, σε όγκους ή πλάκες σχήματος τετραγώνου ή ορθογωνίου (CN8 '25151200).

Διάγραμμα 18: Ελληνικές εξαγωγές απλά κομμένων μαρμάρων σε όγκους ή πλάκες ανά χώρα προορισμού σε αξία (2012-2014), (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΠΛΑ ΚΟΜΜΕΝΩΝ ΜΑΡΜΑΡΩΝ ΣΕ ΟΓΚΟΥΣ Η ΠΛΑΚΕΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ ΣΕ ΠΟΣΟΤΗΤΑ (kg)

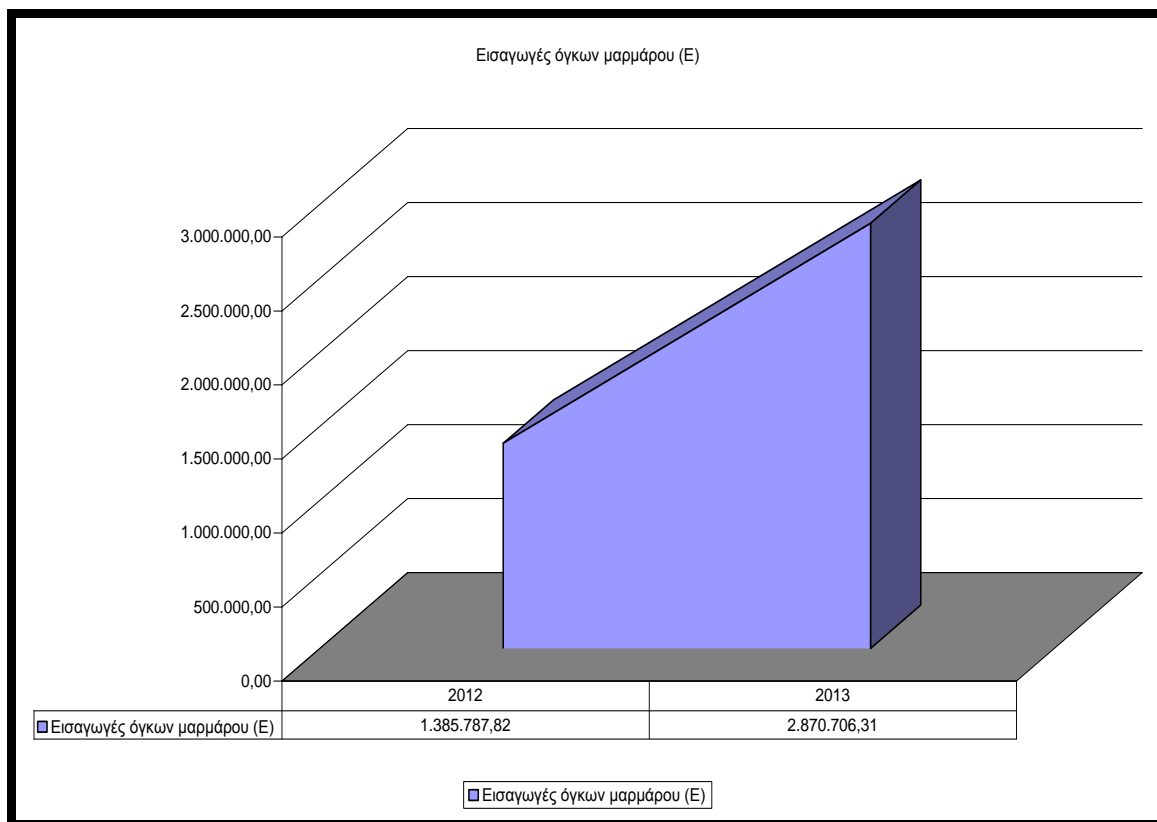

Διάγραμμα 19: Ελληνικές εξαγωγές απλά κομμένων μαρμάρων σε όγκους ή πλάκες ανά χώρα προορισμού σε ποσότητα (2012-2014), (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

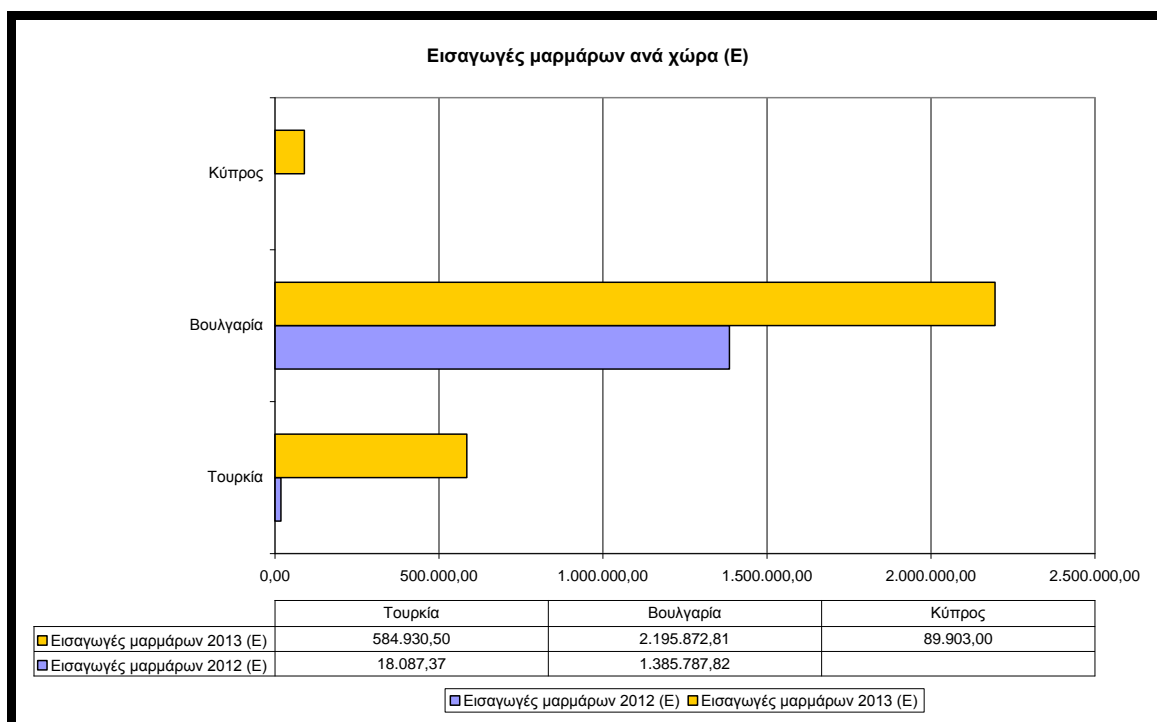
Στη συνέχεια παρουσιάζονται σε μορφή γραφημάτων τα στοιχεία για τις εξαγωγές που παραχώρησαν στα πλαίσια της έρευνάς μας οι παραγωγοί μαρμάρου. Στο Διάγραμμα 20 έχουμε απεικόνιση της αξίας των εισαγωγών όγκων μαρμάρου (διαθέσιμα στοιχεία για τα έτη 2012 και 2013) και στο Διάγραμμα 21 τις εισαγωγές μαρμάρου ανά χώρα για το ίδιο χρονικό διάστημα. Αναφέρονται ως χώρες εισαγωγής μαρμάρου οι: Τουρκία, Βουλγαρία, Κύπρος και Αυστρία. Το 2013 σημειώνεται μεγάλη αύξηση (σχεδόν διπλασιασμός) της αξίας των εισαγωγών όγκων μαρμάρου. Επίσης, φαίνεται ότι η Βουλγαρία είναι η χώρα από όπου γίνεται η μεγαλύτερη εισαγωγή

μαρμάρων σε αξία.

Όσον αφορά τους τύπους μαρμάρου που κυρίως εισάγονται, οι ερωτώμενοι αναφέρουν τους: Βράτσα, Καλιφόρνια, Μαρμαρα, Mugla.

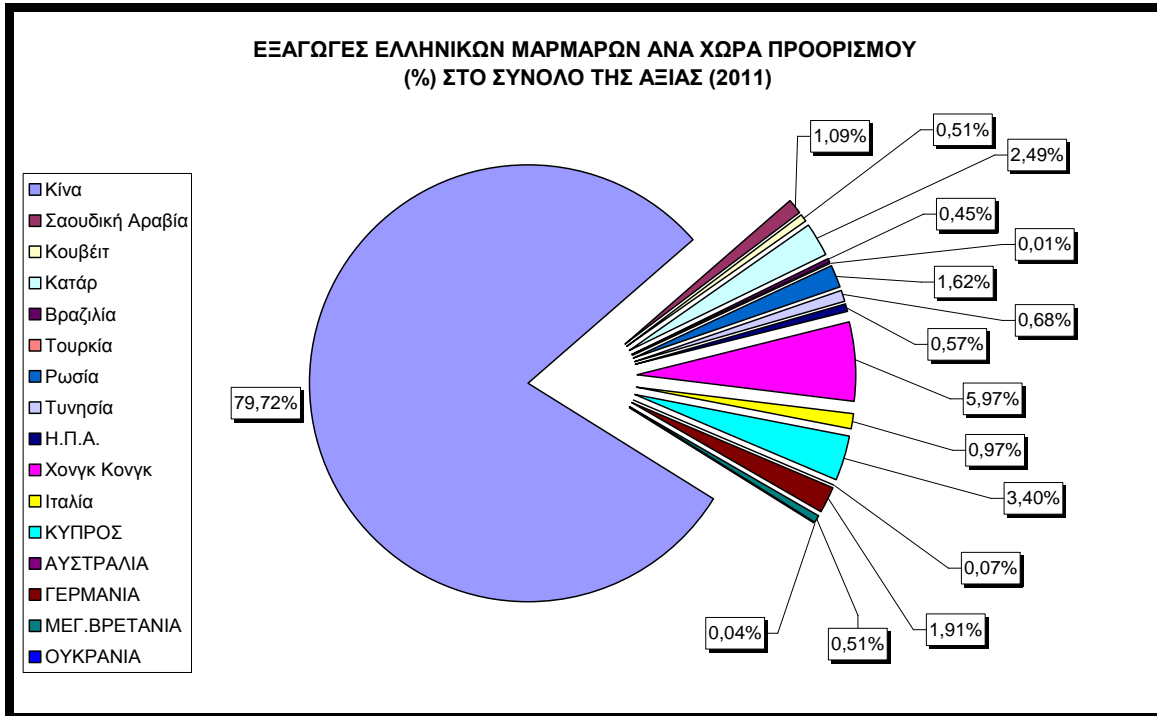

Διάγραμμα 20: Εισαγωγές μαρμαρικών όγκων (€), (παραγωγοί μαρμάρου)

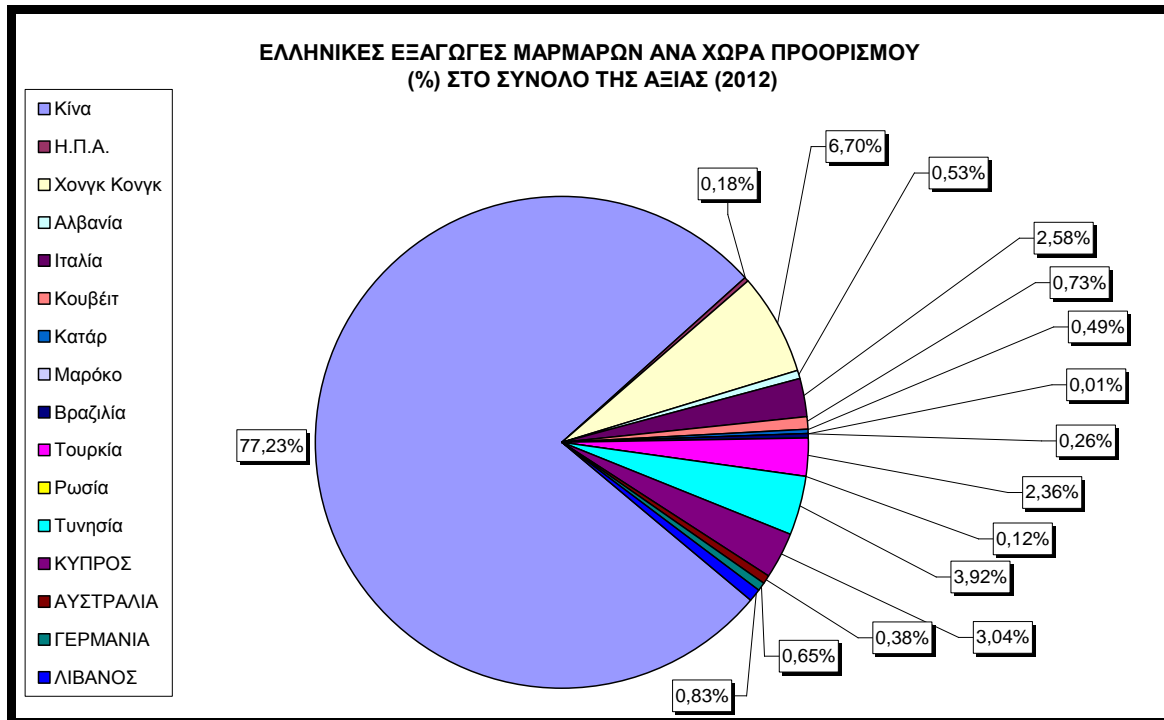

Διάγραμμα 21: Εισαγωγές μαρμάρων ανά χώρα (€), (παραγωγοί μαρμάρων)

Εξετάζοντας στη συνέχεια τις εξαγωγές μαρμάρων, τα Διαγράμματα 22, 23 και 24 απεικονίζουν την αξία των εξαγωγών ανά χώρα για τα έτη 2011, 2012 και 2013 αντίστοιχα.

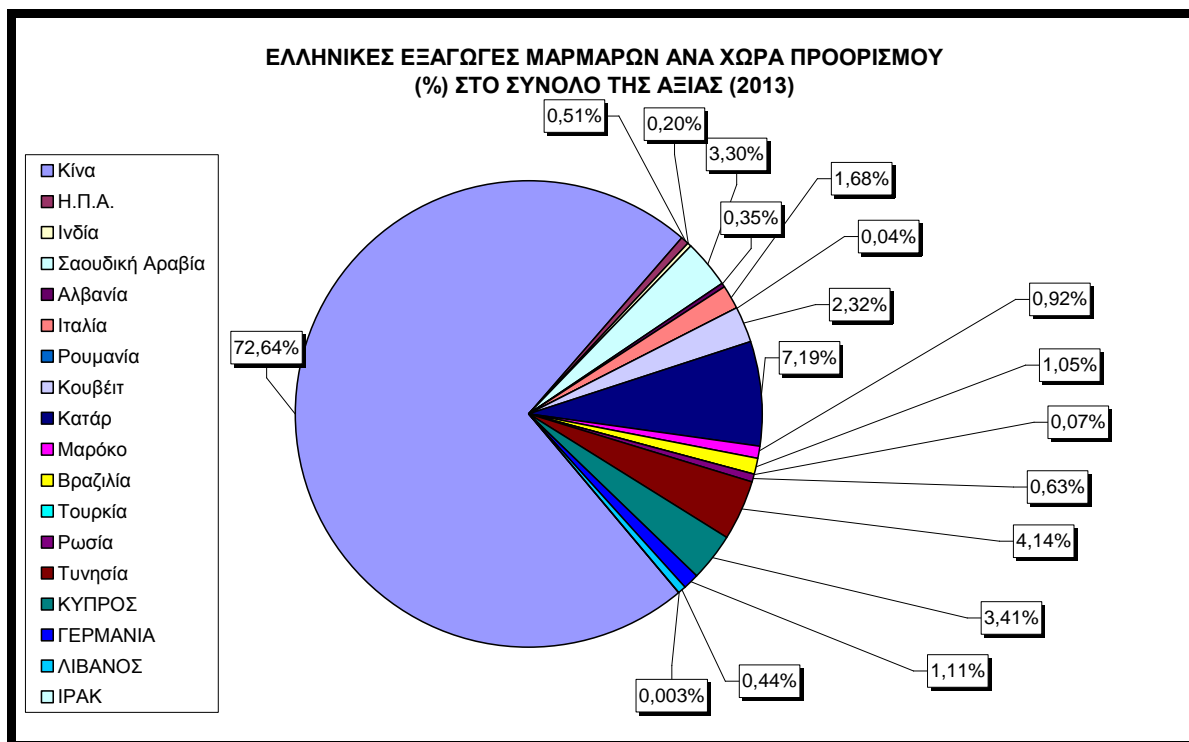

Διάγραμμα 22: Εξαγωγές ελληνικών μαρμάρων ανά χώρα προορισμού (%) στο σύνολο της αξίας (2011), (παραγωγοί μαρμάρων)

Διάγραμμα 23: Ελληνικές εξαγωγές μαρμάρων ανά χώρα προορισμού (%) στο

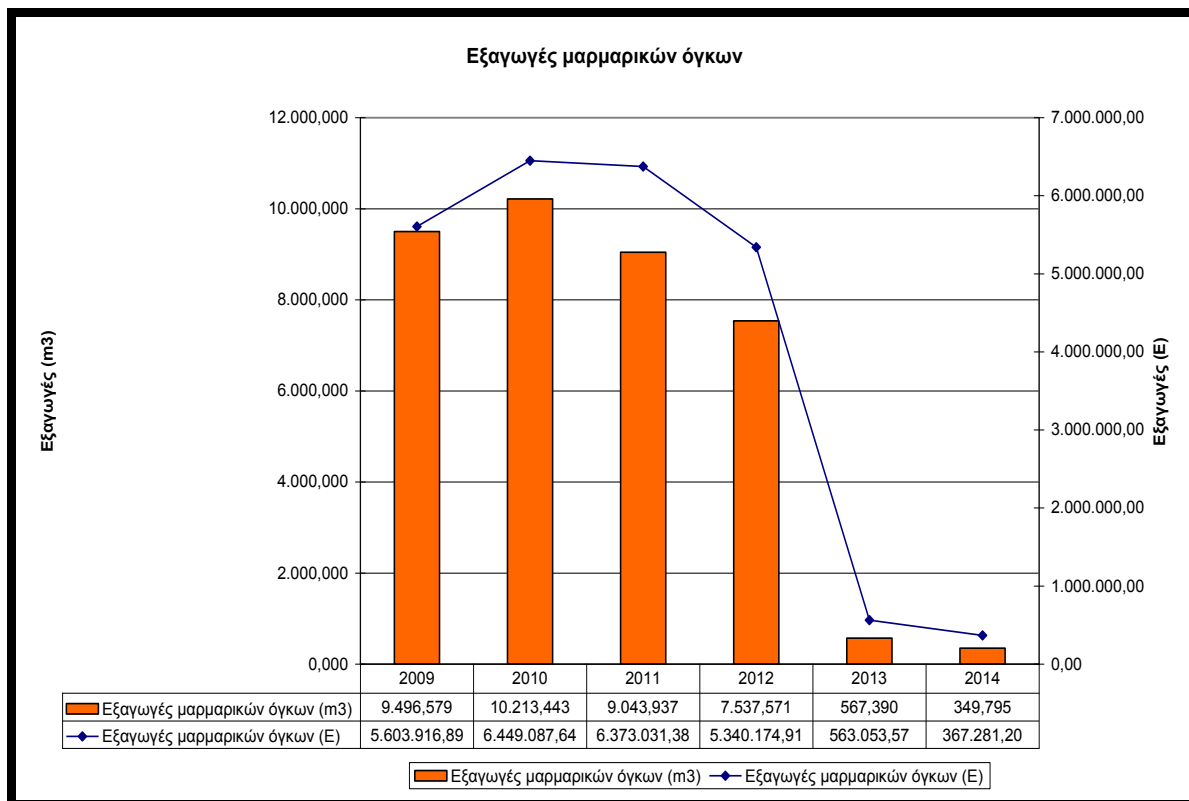
σύνολο της αξίας (2012), (παραγωγοί μαρμάρων)

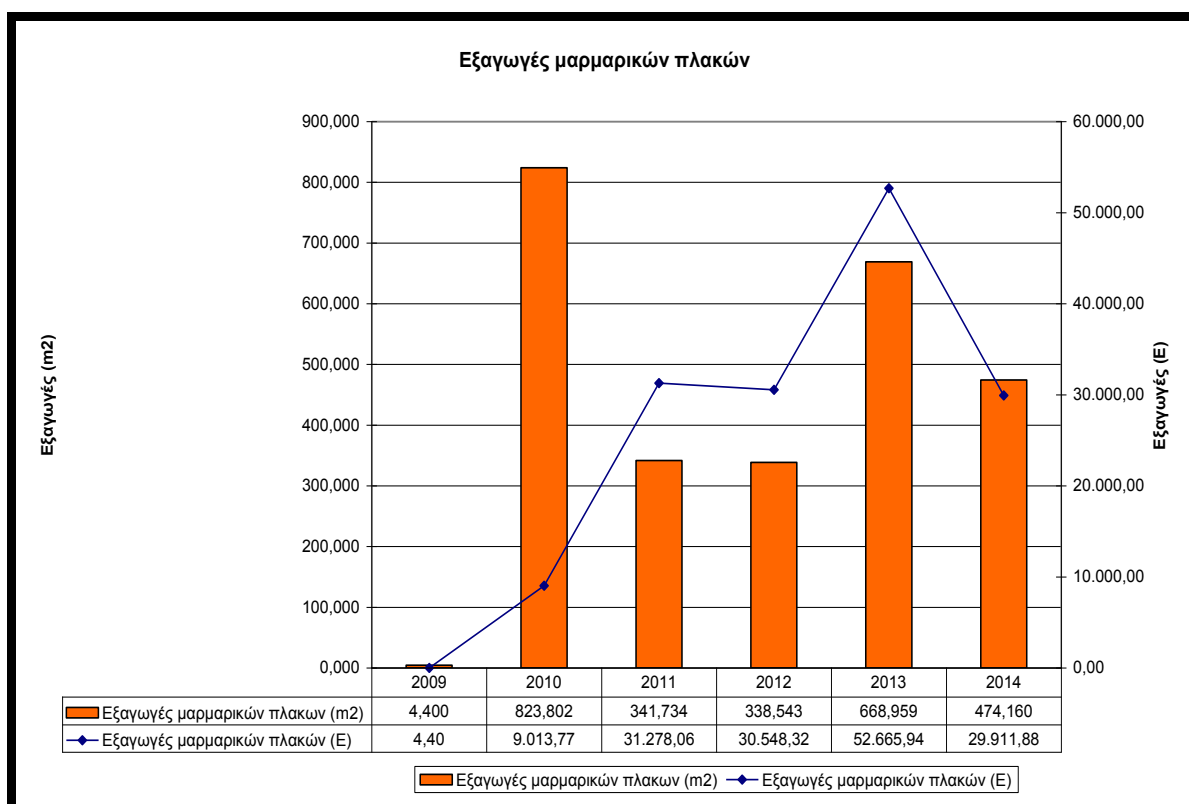
Διάγραμμα 24: Ελληνικές εξαγωγές μαρμάρων ανά χώρα προορισμού (%) στο σύνολο της αξίας (2013), (παραγωγοί μαρμάρων)

Για το 2011 το σύνολο της αξίας των εξαγωγών μαρμάρων των εξεταζόμενων επιχειρήσεων ανέρχεται σε 7.449.440 €, για το 2012 σε 8.022.768 € και για το 2013 σε 5.433.252 €. Η Κίνα καταλαμβάνει κάθε χρόνο το μεγαλύτερο μερίδιο στις εξαγωγές μαρμάρων των συγκεκριμένων επιχειρήσεων (περί τα $\frac{3}{4}$ της αξίας των εξαγωγών αφορούν προϊόντα που κατευθύνονται στην Κίνα).

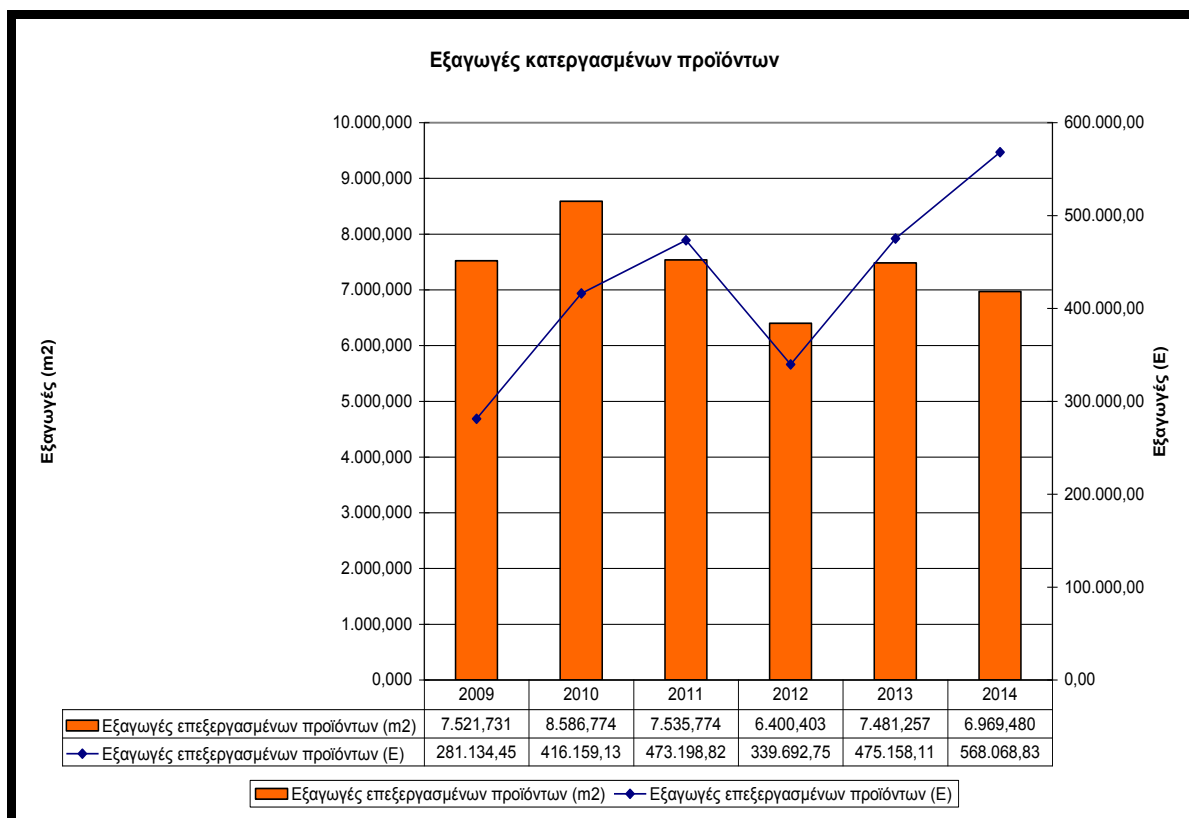
Τα επόμενα 3 διαγράμματα (25, 26 και 27) απεικονίζουν τις εξαγωγές της ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ για κάθε είδος μαρμαρικού προϊόντος σε ποσότητα και αξία.

Διάγραμμα 25: Εξαγωγές μαρμαρικών όγκων σε ποσότητα και αξία (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

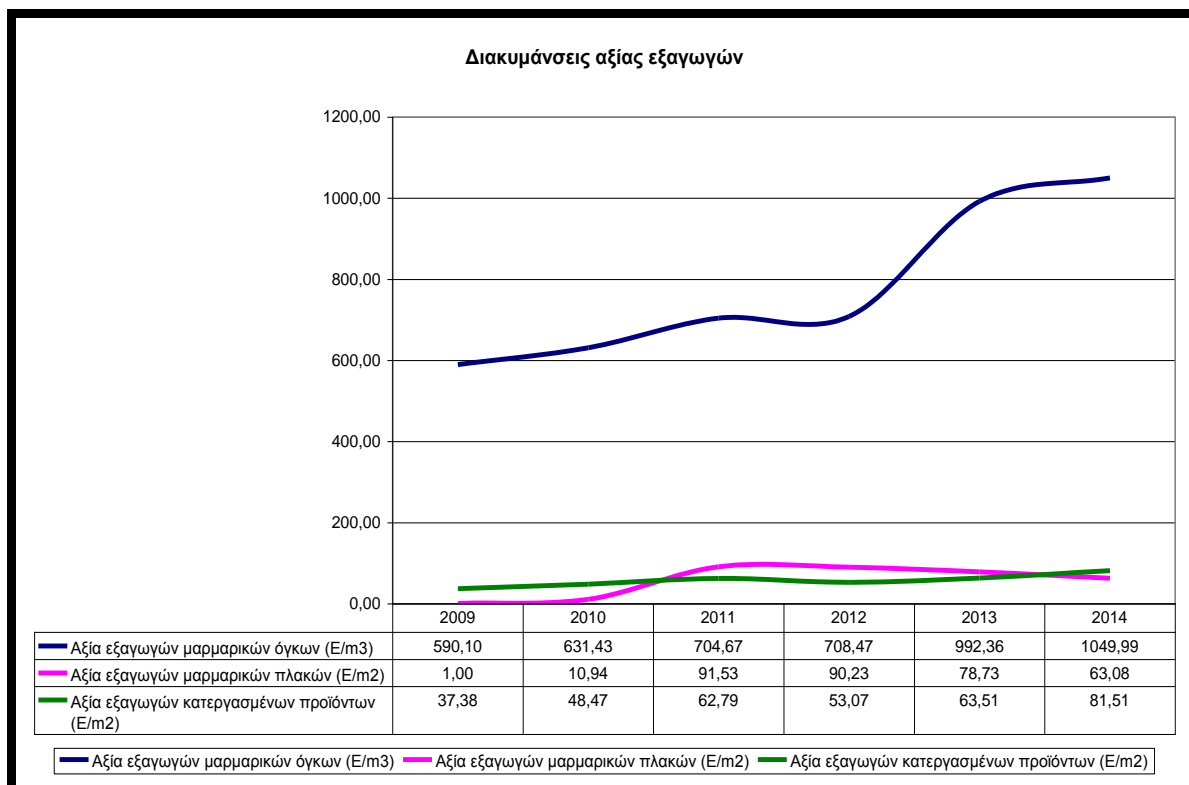
Διάγραμμα 26: Εξαγωγές μαρμαρικών πλακών σε ποσότητα και αξία (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

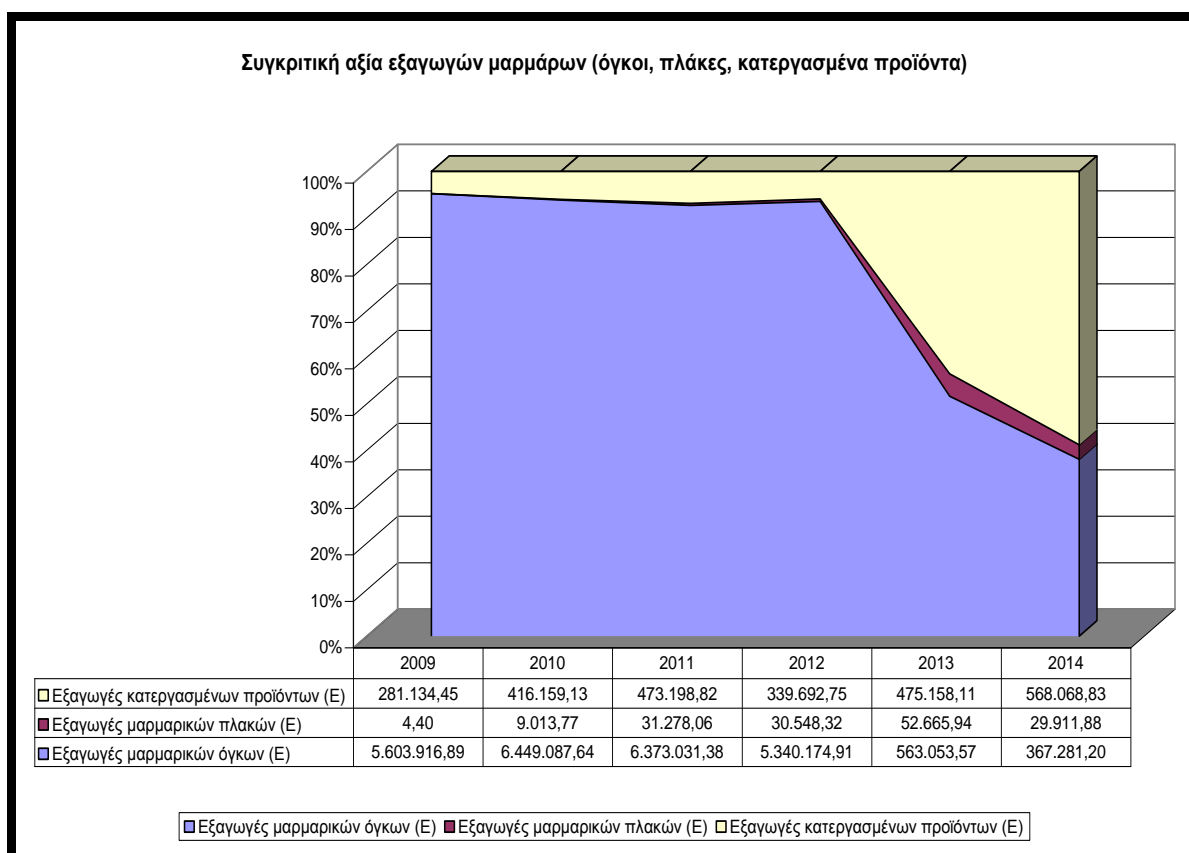
Διάγραμμα 27: Εξαγωγές κατεργασμένων προϊόντων σε ποσότητα και αξία (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

Παρατηρούμε ότι τα τελευταία 2 χρόνια έχουν μειωθεί σημαντικά σε ποσότητα οι εξαγωγές μαρμαρικών όγκων λιγότερο οι εξαγωγές μαρμαρικών πλακών ενώ οι εξαγωγές κατεργασμένων προϊόντων κινούνται σε σταθερά επίπεδα.

Τα Διαγράμματα 28 και 29 παρουσιάζουν τις διακυμάνσεις στην αξία των εξαγωγών των μαρμαρικών προϊόντων και τη συγκριτική αξία επί του συνόλου των εξαγωγών για κάθε μαρμαρικό προϊόν (όγκους, πλάκες, κατεργασμένα). Παρατηρούμε ότι τα τελευταία 2 χρόνια έχει μειωθεί σημαντικά η ποσότητα των εξαγόμενων ογκομαρμάρων και η ποσοστιαία συνεισφορά τους στη συνολική αξία των εξαγωγών, παρουσιάζει, ωστόσο ανοδικές τάσεις η αξία εξαγωγών μαρμαρικών όγκων ανά m3.

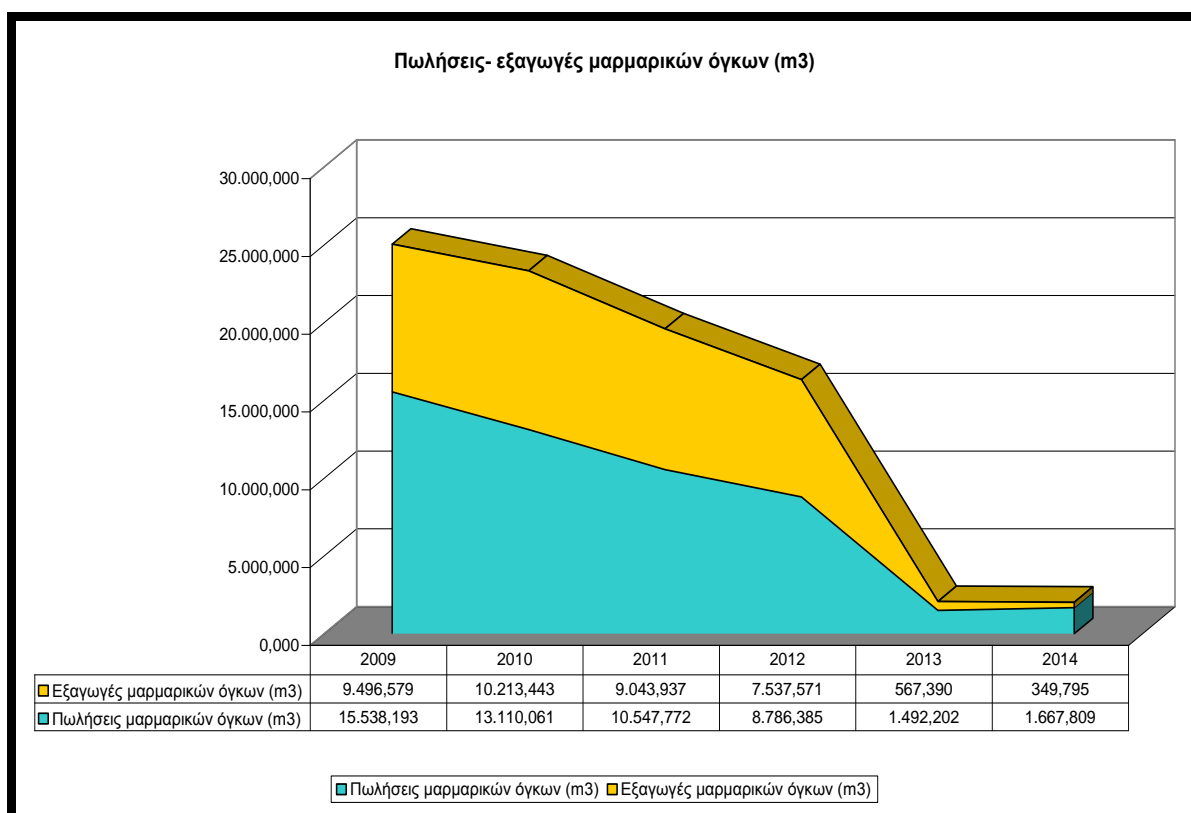

Διάγραμμα 28: Διακυμάνσεις αξίας εξαγωγών μαρμαρικών προϊόντων (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

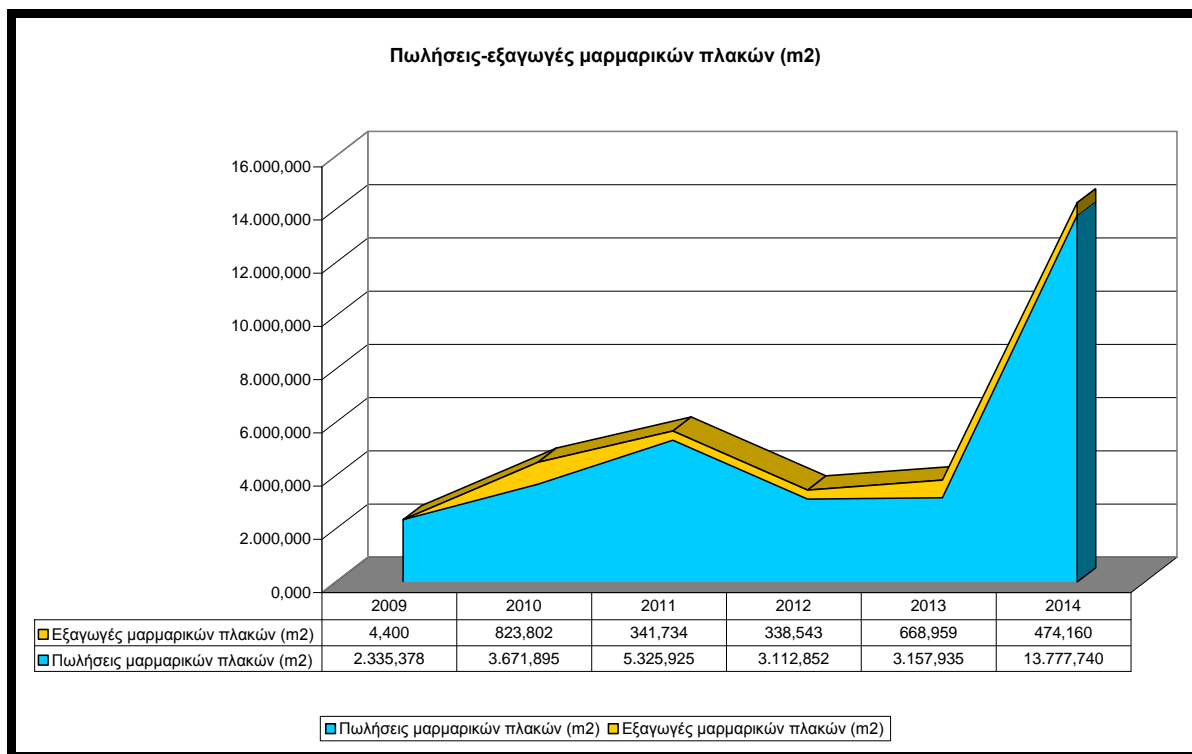

Διάγραμμα 29: Συγκριτική αξία εξαγωγών μαρμαρικών προϊόντων (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

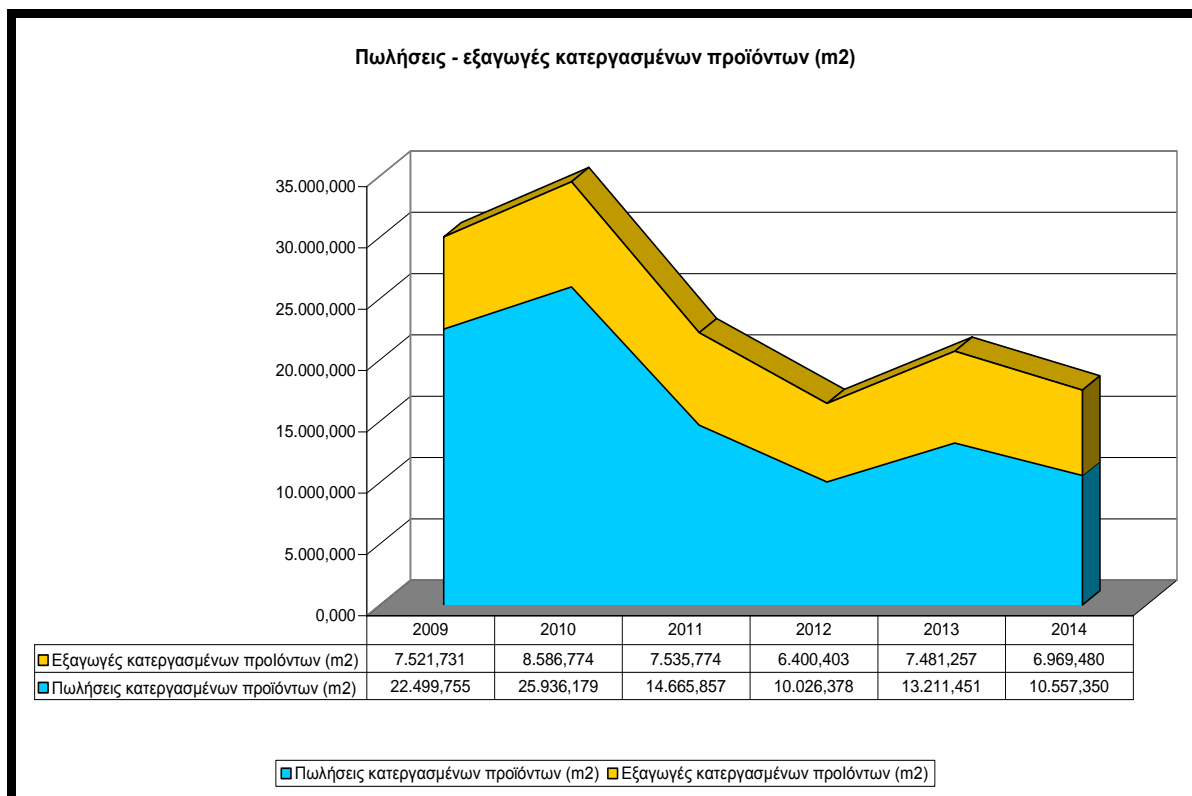
Στη συνέχεια απεικονίζονται οι ποσότητες πωλήσεων και εξαγωγών για κάθε ένα από τα προϊόντα μαρμάρου (όγκοι, πλάκες, κατεργασμένα) , (Διαγράμματα 30, 31 και 32). Οι ποσότητες των πωλήσεων αφορούν συνολικά τις πωλήσεις στην εγχώρια αγορά και τις εξαγωγές. Τα τελευταία 2 χρόνια οι πωλήσεις και οι εξαγωγές μαρμαρικών όγκων έχουν μειωθεί σημαντικά. Το 2014 οι εξαγωγές των μαρμαρικών πλακών σημείωσαν κάμψη σε σχέση με το 2013, ωστόσο οι πωλήσεις υπερτετραπλασιάστηκαν το ίδιο διάστημα, άρα υπήρξε μεγάλη άνοδος των πωλήσεων μαρμαρικών πλακών στο εσωτερικό. Όσον αφορά τα κατεργασμένα προϊόντα, οι εξαγωγές τα τελευταία χρόνια είναι σχετικά σταθερές, εμφανής είναι όμως η κάμψη των πωλήσεων στο εσωτερικό της χώρας (με εξαίρεση μικρή άνοδο το 2013) λόγω, κυρίως, της πτώσης της οικοδομικής δραστηριότητας.

Διάγραμμα 30: Πωλήσεις/ εξαγωγές μαρμαρικών όγκων (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

Διάγραμμα 31: Πωλήσεις/ εξαγωγές μαρμαρικών πλακών (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

Διάγραμμα 32: Πωλήσεις/ εξαγωγές κατεργασμένων προϊόντων (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

3.4 ΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Τη μεγαλύτερη παραγωγή μαρμάρου παγκοσμίως κατέχουν η Ιταλία (με το 20% της παγκόσμιας παραγωγής), η Κίνα (με 16%), η Ινδία (με 10%) και η Ισπανία (με 6%).

Η ποιοτική ανωτερότητα και η πλούσια ποικιλία χρωμάτων και τύπων των ελληνικών μαρμάρων, ιδιαίτερα των λευκών και ανοιχτόχρωμων αποτελούν σημαντικά πλεονεκτήματα για τις εξαγωγικές εταιρείες του κλάδου. Η Ελλάδα με τεράστια αποθέματα (χαρακτηρίζονται και ως ανεξάντλητα) κοιτασμάτων μαρμάρου, κατέχει σημαντική θέση στην παγκόσμια κατάταξη παραγωγής μαρμάρων. Οι περιορισμοί που επιβάλλει, ωστόσο, το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο (σε σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος) για την έκδοση και ανανέωση αδειών λατομείων αναστέλλουν τη δυνατότητα εκμετάλλευσης των υπάρχοντων κοιτασμάτων και την ανάπτυξη του κλάδου. Όπως χαρακτηριστικά μας δήλωσε εκπρόσωπος εταιρείας εξόρυξης μαρμάρου που συμμετείχε στην έρευνά μας: *«Ο μόνος λόγος που συμπλήρωσα το ερωτηματολόγιο είναι για να εκφράσω την αγανάκτησή μου για το γεγονός ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα της εταιρίας μας και πιστεύω όλων των μικρομεσαίων εξορυκτικών επιχειρήσεων είναι οι σχέσεις τους με το δημόσιο. Ουσιαστικά τελούμε υπό καθεστώς διωγμού και πολύ σύντομα θα δείτε τον αριθμό των ενεργών επιχειρήσεων στο μάρμαρο να συρρικνώνεται δραματικά. Είναι αδύνατον μια ελληνική επιχείρηση να επιβιώσει σ' αυτό το εχθρικό περιβάλλον και είναι πρακτικά αδύνατον να εκπληρώνει τις αβάστακτες υποχρεώσεις που της επιβάλλονται. Για να ανταπεξέλθει μια λατομική επιχείρηση στην Ελλάδα θα πρέπει να μπορεί να πληρώνει μια στρατιά δικηγόρων, μηχανικών και λογιστών προκειμένου να προστατευτεί από τις κρατικές επιθέσεις που δέχεται καθημερινά. Για την εκμετάλλευση νέων κοιτασμάτων μαρμάρου δεν γίνεται λόγος, αυτό πια έχει καταντήσει ανέκδοτο σ' αυτή τη χώρα παρά τη δυναμική, τη ζωτική ανάγκη και την επιθυμία όλων των παραγωγικών και εξαγωγικών επιχειρήσεων όπως η δική μας. Το μέλλον του κλάδου είναι ζοφερό!»*

Ένα ακόμη μειονέκτημα αποτελεί ο κατακερματισμός της εγχώριας αγοράς μαρμάρου εξαιτίας του μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων (εξόρυξης, επεξεργασίας, εμπορίου) που δραστηριοποιείται στην παραγωγή μαρμάρου. Ως εκ τούτου τα μερίδια ακόμα και των μεγαλύτερων εταιρειών κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα.

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην Ελλάδα δεν πραγματοποιείται εξόρυξη γρανίτη. Ο γρανίτης που φτάνει στην ελληνική αγορά είναι εισαγόμενος, ενώ οι εταιρείες που ασχολούνται με την επεξεργασία γρανίτη είναι σχετικά λίγες και πολλές από αυτές ασχολούνται παράλληλα με τα μάρμαρα.

Παρά τη μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας ο κλάδος του μαρμάρου έχει κατορθώσει να διατηρήσει τις παραγωγικές επιδόσεις του βελτιώνοντας παράλληλα τα

χαρακτηριστικά του, όπως αυτό της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με διαρθρωτικές αλλαγές στο επιχειρησιακό μοντέλο, την οργάνωση της δουλειάς, την διασφάλιση της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων και τέλος την επιτυχή μετεξέλιξη από την απλή πώληση τυποποιημένων προϊόντων μαρμάρου στην παροχή ολοκληρωμένων λύσεων στις αγορές που εξυπηρετούν.

Όπως αναφέρει ο Δρ. Π. Τζεφέρης στην έκθεσή του (Δ/νση Πολιτικής και Ερευνών ΥΠΑΠΕΝ (τ. ΥΠΕΚΑ): Η εξορυκτική/μεταλλουργική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Στατιστικά δεδομένα 2013-2014): «... μόνο στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης, υφίστανται 5 ενεργά λατομικά κέντρα μαρμάρου όπου λειτουργούν περισσότερα από 135 λατομεία (200 άδειες εκμετάλλευσης) καλύπτοντας το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής αλλά και των εξαγωγών της χώρας σε ποσότητα και αξία (άνω του 90%), ενώ οι εργαζόμενοι της συγκεκριμένης περιφέρειας στον κλάδο εκτιμώνται σε 4.000-5.000 άτομα. Παράλληλα, πέραν των άμεσα εργαζόμενων στον τομέα, το μάρμαρο στηρίζει πολλά άλλα επαγγέλματα και υπηρεσίες της περιοχής, όπως μεταφορές, συσκευασία, υπηρεσίες συντήρησης, τεχνικών κατασκευών, επιστημονικών συνεργατών αλλά ακόμη και του τομέα του τουρισμού, αφού καθ' όλη τη διάρκεια του έτους οι πόλεις της Δράμας, της Καβάλας, του Λιμένα Θάσου κ.α., φιλοξενούν επιχειρηματικό κόσμο του μαρμάρου.»

Ελπιδοφόρο είναι το γεγονός ότι παρά την ύφεση της εγχώριας αγοράς και τα προβλήματα του κλάδου, οι συνολικές εξαγωγές μαρμάρων παρουσιάζουν αύξηση από το 2010 και μετά με τον κυριότερο όγκο εξαγωγών να κατευθύνεται στην Κίνα (τη σημαντικότερη πλέον μαζική αγορά για την ελληνική παραγωγή μαρμάρου), στη Μέση Ανατολή, στις Η.Π.Α., στις Αραβικές χώρες, στην Αυστραλία και σε μικρότερο βαθμό στην ευρωπαϊκή αγορά. Ιδιαίτερα οι εξαγωγές στην Κίνα αφορούν κυρίως ακατέργαστους όγκους μαρμάρου (καθώς οι δασμοί εκεί για τα εισαγόμενα κατεργασμένα προϊόντα είναι πολύ υψηλοί) με αποτέλεσμα να υπάρχουν απώλειες στην προστιθέμενη αξία των ελληνικών μαρμαρικών προϊόντων που κατευθύνονται στην κινεζική αγορά.

Σύμφωνα με τη μελέτη της ICAP Group και «με βάση τον ομαδοποιημένο ισολογισμό από δείγμα 65 αντιπροσωπευτικών επιχειρήσεων μαρμάρων και γρανιτών, το σύνολο του ενεργητικού το 2013 παρουσίασε αύξηση 4,2% σε σχέση με το 2012... Οι συνολικές πωλήσεις των επιχειρήσεων του δείγματος αυξήθηκαν 7,2% το 2013/12 ενώ και το μικτό κέρδος βελτιώθηκε και αυτό» (capital.gr).

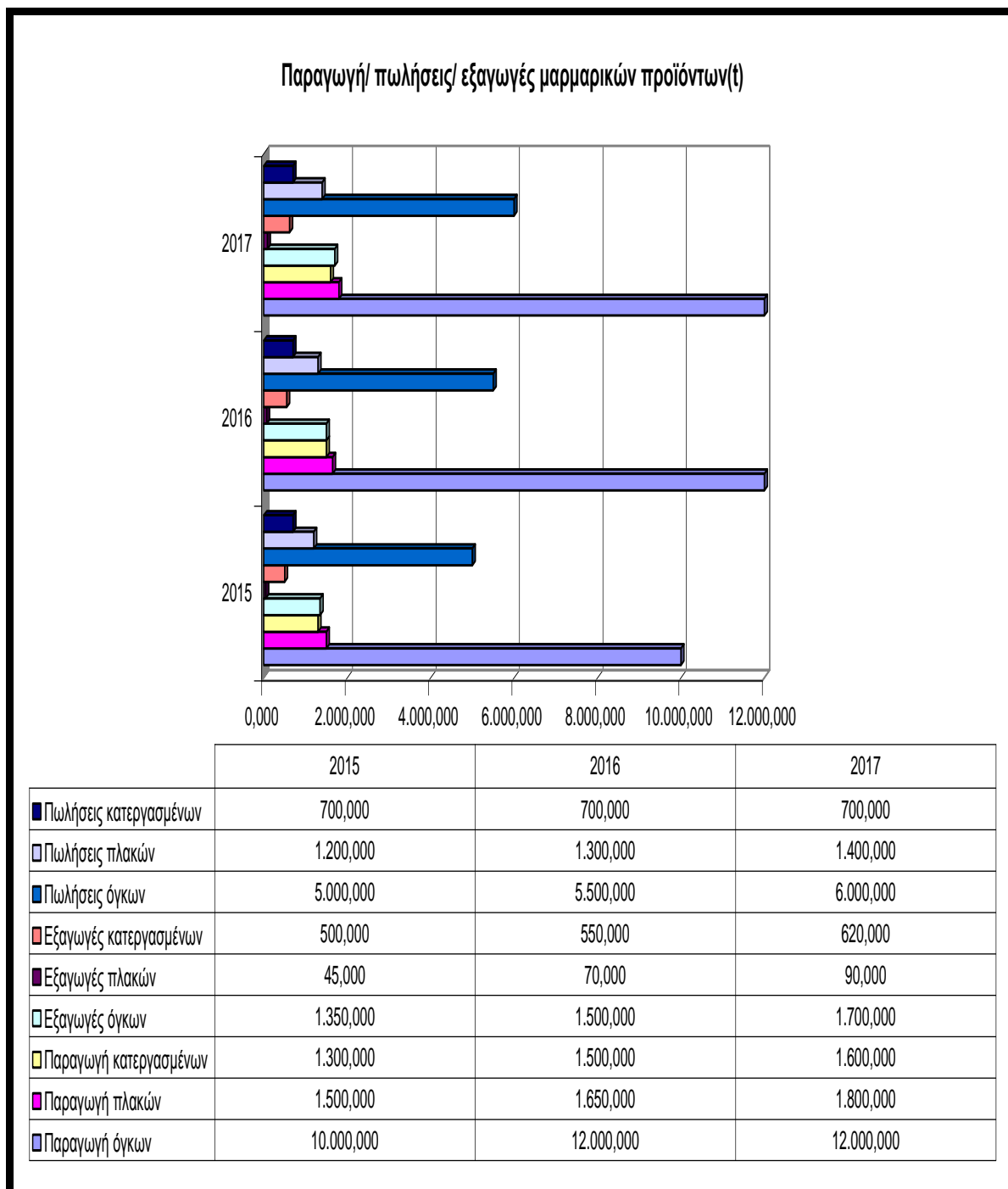
Για τη διετία 2014-2015 αναμένεται να συνεχιστεί η αύξηση της ζήτησης για εξαγωγές μαρμάρων και η μείωση της ζήτησης στην εγχώρια αγορά, με επιβραδυνόμενους, ωστόσο, ρυθμούς μείωσης.

Σταθερές και ελαφρά ανοδικές επιδόσεις προβλέπουν και οι εταιρείες που συμμετείχαν στην έρευνα αγοράς του Ι.Γ.Μ.Ε.

Στα επόμενα διαγράμματα απεικονίζονται στοιχεία που αφορούν προβλέψεις

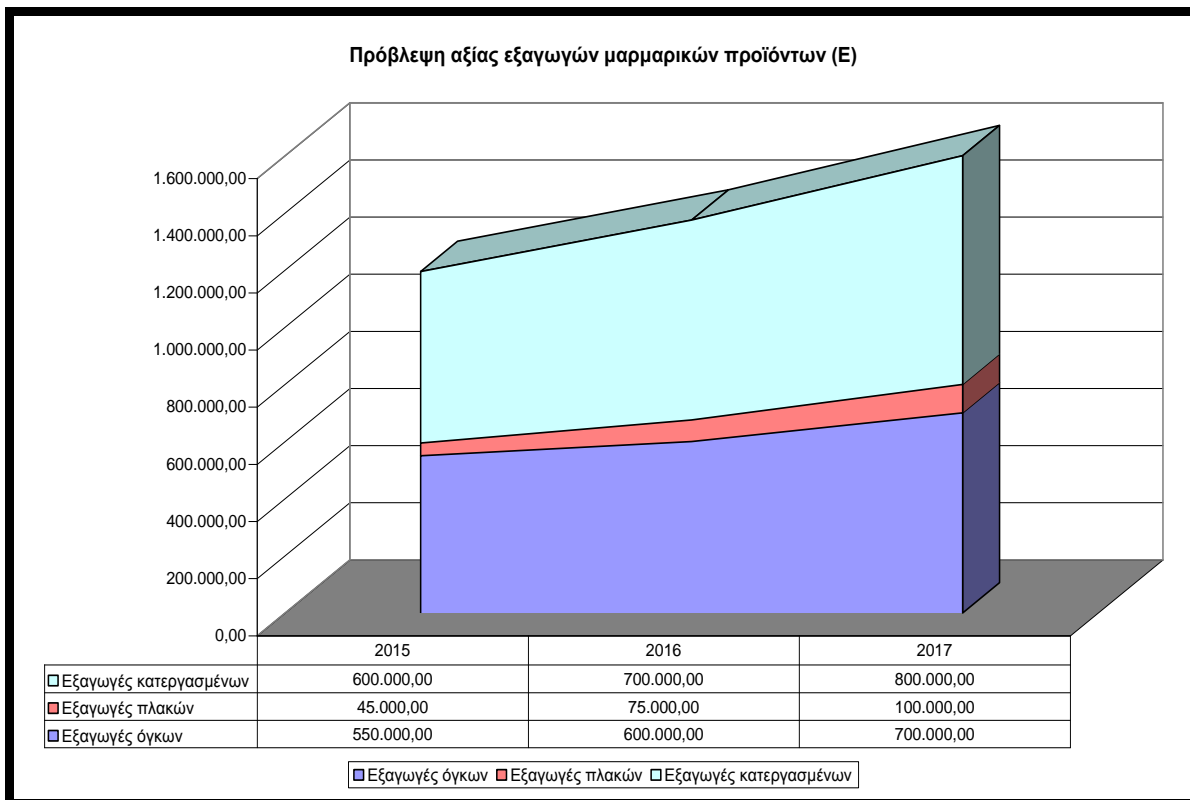
για την παραγωγή, τις πωλήσεις και τις εξαγωγές για τα έτη 2015-2017 και προέρχονται από την ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ. Οι μονάδες μέτρησης είναι τόνοι (t), η μονάδα, δηλαδή, που χρησιμοποιείται από το 2015 και στο εξής.

Οι προβλέψεις αποτυπώνουν σταθερά ανοδικές πωλήσεις και εξαγωγές για τα επόμενα χρόνια και ελαφρά άνοδο των αξιών εξαγωγών και πώλησης ανά τόνο μαρμαρικών προϊόντων.

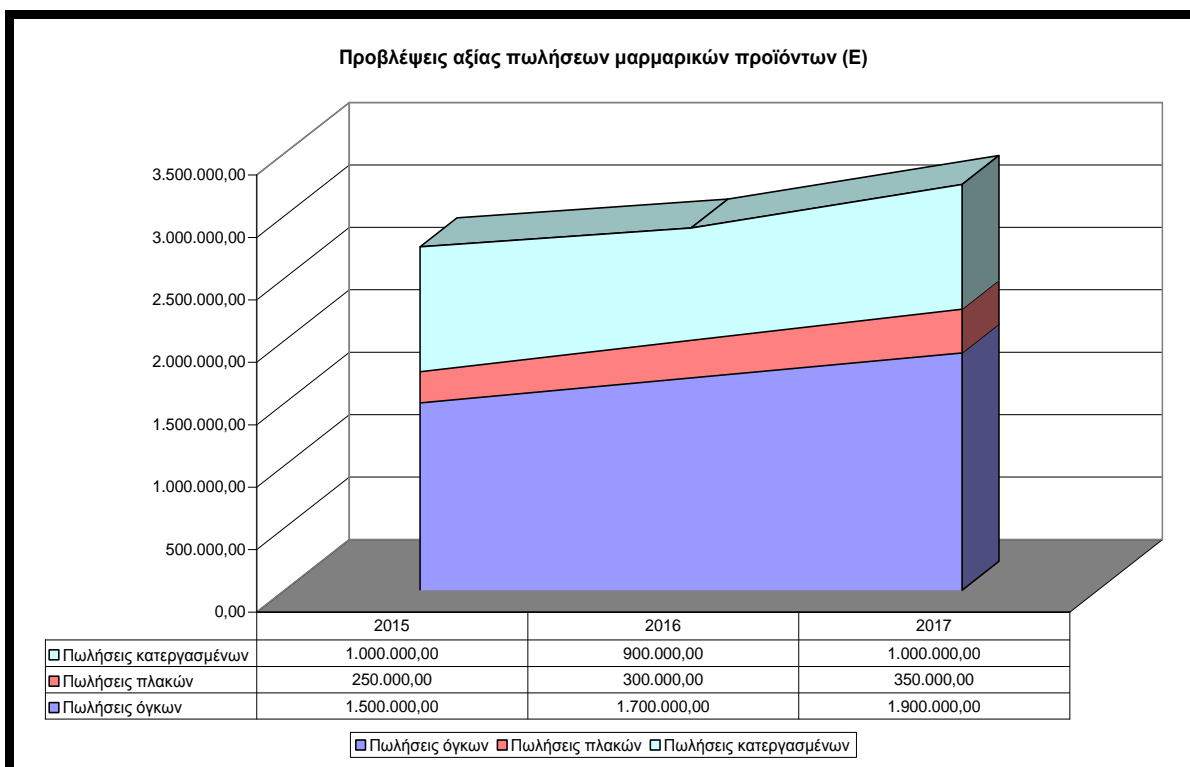

Διάγραμμα 33: Προβλέψεις ποσοτήτων παραγωγής/ πωλήσεων/ εξαγωγών μαρμαρικών προϊόντων (2015-2017), (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ

ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

Διάγραμμα 34: Προβλέψεις αξίας εξαγωγών μαρμαρικών προϊόντων (2015-2017), (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

Διάγραμμα 35: Προβλέψεις αξίας εξαγωγών μαρμαρικών προϊόντων (2015-2017), (ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ)

4. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο κλάδος του μαρμάρου είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την ελληνική οικονομία, και, παρά τις δυσμενείς συνθήκες των τελευταίων ετών στην εγχώρια αλλά και παγκόσμια οικονομία έχει κατορθώσει να παραμείνει σε ανοδική πορεία στον τομέα των εξαγωγών.

Σύμφωνα με συγκεντρωτικά στοιχεία του ΥΠΕΝ για τη διετία 2013-2014, η παραγωγή ογκομαρμάρων σημείωσε άνοδο το 2014 σε σχέση με το 2013. Συγκεκριμένα, η παραγωγή ογκομαρμάρων υπερέβη τα 220 χιλ. κυβ. μ. για το 2013 και τα 232 χιλ. κυβ. μ. για το 2014.

Σύμφωνα με την έκθεση του ΥΠΕΝ (Η εξορυκτική/μεταλλουργική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Στατιστικά δεδομένα 2013-2014), οι εισαγωγές μαρμάρου διαχρονικά κυμάνθηκαν σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Την τελευταία τριετία ιδιαίτερα, παρατηρείται συρρίκνωση των εισαγωγών, στο επίπεδο των 30-33 εκατ. € ετησίως, εξαιτίας της μειωμένης ζήτησης του μαρμάρου στην εγχώρια αγορά.

Σε αντίθεση με την συρρίκνωση της εσωτερικής αγοράς, τη διετία 2013-2014, συνεχίστηκε ο εξαγωγικός προσανατολισμός του ελληνικού μαρμάρου, μέχρι και 75-80% της συνολικής παραγωγής μαρμαρικών προϊόντων. Από το προϊόν που εξάγεται, πάνω από το 40% κατευθύνεται πλέον προς την Κίνα και το υπόλοιπο εξαγόμενο μάρμαρο διατίθεται σε χώρες της Μέσης Ανατολής, στις ΗΠΑ και σε μικρότερο βαθμό στην ευρωπαϊκή αγορά. Οι εξαγωγές στο σύνολο του τομέα μαρμάρων και προϊόντων φυσικών λίθων σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ) και την επεξεργασία από το ΥΠΕΝ, ήταν τόσο για το 2014 όσο και για το 2013, στο επίπεδο των 840-860 χιλ. τον. και συνολικής αξίας 240-260 εκατ. € συνεχίζοντας έτσι, την ανοδική τους τροχιά που έχει ξεκινήσει από το 2008, όταν η εγχώρια ζήτηση άρχισε να επηρεάζεται από την οικονομική κρίση.

Ειδικότερα, οι εξαγωγές μαρμάρων προς την Κίνα, η οποία αποτελεί πλέον, την σημαντικότερη μαζική αγορά για το ελληνικό μάρμαρο, ανήλθαν για το 2014 σε 443,3 χιλ. τον. (σε σύνολο 776,8 χιλ. τον.) αξίας 91,1 εκατ. € (σε σύνολο 241,7 εκατ. για το 2014),

Σύμφωνα με την έκθεση του ΥΠΕΝ (Η εξορυκτική/μεταλλουργική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Στατιστικά δεδομένα 2013-2014), η απορρόφηση αυτή έχει και αρνητικές πλευρές, εφόσον ειδικά για την Κίνα αφορά σχεδόν αποκλειστικά (98-99%) ακατέργαστους όγκους μαρμάρου, με αποτέλεσμα να περιορίζεται η προστιθέμενη αξία αλλά και να έχουμε απώλειες σε δημόσια έσοδα λόγω διαφορετικής δασμολογικής πολιτικής ανάλογα το βαθμό κατεργασίας του εξαγόμενου προϊόντος.

Πάνω από το 90% του συνόλου της εγχώριας παραγωγής μαρμάρου καταγράφεται στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, ειδικότερα στους Νομούς Δράμας και Καβάλας.

Σύμφωνα με την ICAP, η εγχώρια αγορά ογκομαρμάρου εμφανίζει διαχρονική πτώση από το 2008 και μετά ενώ εμφάνισε σημεία στάσης το 2012 και μικρής ανάκαμψης το 2013 οπότε και το μέγεθος της εγχώριας αγοράς ογκομαρμάρου ανήλθε στους 1,23 εκ. τόνους. Το μεγαλύτερο μέρος της εγχώριας κατανάλωσης καλύπτεται από την εγχώρια εξόρυξη ογκομαρμάρου που πραγματοποιείται από τις επιχειρήσεις του κλάδου.

Την τελευταία πενταετία, αν και σημειώθηκε ανάκαμψη της εγχώριας παραγωγής ογκομαρμάρου, εξαιτίας της αυξημένης ζήτησης για εξαγωγές, η συνολική παραγωγή τελικών προϊόντων μαρμάρου παρουσίασε μείωση, λόγω της καθίζησης της εγχώριας οικοδομικής δραστηριότητας. Η ελληνική αγορά τελικών προϊόντων μαρμάρου την τελευταία πενταετία παρουσίασε σημαντική μείωση, με μέσο ετήσιο ρυθμό 13%. Για το 2013 εκτιμάται σε 6,51 εκ m².

Ο κατακερματισμός, της εγχώριας αγοράς, το υψηλό κόστος μεταφοράς των εξεταζόμενων προϊόντων, η εξάρτηση από την πορεία της κατασκευαστικής/οικοδομικής δραστηριότητας αλλά και τα εμπόδια στην ανάπτυξη νέων και τη συνέχιση υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων που τίθενται από το σχετικό θεσμικό πλαίσιο οριοθετούν ένα μη ευνοϊκό περιβάλλον που, ωστόσο, αντισταθμίζεται από τις προοπτικές ανάπτυξης λόγω του μεγέθους των ελληνικών κοιτασμάτων μαρμάρου, της ανώτερης ποιότητας και της ποικιλίας του ελληνικού μαρμάρου και της αυξημένης ζήτησης στον τομέα των εξαγωγών.

Η πτώση της οικοδομικής δραστηριότητας, η παρατεταμένη οικονομική ύφεση, η συρρίκνωση του εισοδήματος των καταναλωτών και ο ανταγωνισμός των τιμών μεταξύ των επιχειρήσεων του κλάδου μπορεί να επηρεάσουν περαιτέρω αρνητικά την εξέλιξή του.

Οι φορείς που επηρεάζουν την αγορά μαρμάρου θα πρέπει να προσανατολιστούν στην απλοποίηση του υφιστάμενου νομικού πλαισίου προκειμένου να διευκολυνθεί η δραστηριότητα των επιχειρήσεων του κλάδου και η περαιτέρω επέκτασή τους στη διεθνή αγορά.

Ωστόσο η επέκταση των εξαγωγών και η κατασκευή μεγάλων προγραμματισμένων έργων στην εγχώρια αγορά είναι δυνατόν να αποτελέσουν ευκαιρίες ανάπτυξης για τις επιχειρήσεις του κλάδου.

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ICAP GROUP, «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ 2015»
2. ICAP GROUP, «Κλαδική Μελέτη, Μάρμαρα – Γρανίτες», Αθήνα, Μάιος 2014
3. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΣΜΕ), «ΕΚΘΕΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ, 2014»
4. «ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ

ΥΛΩΝ», Υ.Π.Ε.Κ.Α.

5. «Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΞΟΡΥΚΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ – Διεθνές περιβάλλον, φυσιογνωμία, προοπτικές», Υ.Π.Ε.Κ.Α.
6. OAKDENE HOLLINS RESEARCH AND CONSULTING, "Study on critical raw materials at EU level, Final Report", 16 -12-2013
7. Ζωή Καλημέρη, «ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ – ΜΑΡΜΑΡΑ», ΑΘΗΝΑ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015
8. Ζωή Καλημέρη, «ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑΛΟΓΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ, ΧΡΗΣΤΩΝ, ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΜΠΟΡΙΑΣ», ΑΘΗΝΑ, ΙΟΥΛΙΟΣ 2015
9. Ζωή Καλημέρη, «ΣΥΝΤΑΞΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ ΓΙΑ ΕΓΧΩΡΙΑ ΑΓΟΡΑ», ΑΘΗΝΑ, ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2015
10. Γιάννης Μανιάτης, Εργαστήριο Αρχαιομετρίας, Ινστιτούτο Επιστήμης Υλικών, ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», «Το μάρμαρο σαν υλικό για τη λατρεία, την τέχνη και την αρχιτεκτονική: από την προϊστορική Ελλάδα ως τη σύγχρονη Δύση»
11. The Greek Exporter, "Greek Minerals for World Markets", Απρίλιος 1986
12. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, «Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΥΚΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ», Αθήνα, 1979
13. ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΜΑΡΑΤΟΣ, «ΓΕΩΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ», Αθήνα, 1972
14. Ι. Παπαγεωργάκης, Ι. Κουμαντάκης, «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΤΡΟΓΡΑΦΙΑ», Αθήνα, 1984

Παγκόσμιο Διαδίκτυο

1. Capital.gr, <http://www.capital.gr/News.asp?id=2225283>
2. Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (ΣΜΕ), <http://www.sme.gr/index.php>
3. Ο Ελληνικός Ορυκτός Πλούτος, http://www.oryktosploutos.net/2011/12/blog-post_31.html#.VOxZqCyiAow
4. Δ/νση Πολιτικής Ορυκτών Πρώτων Υλών Υ.Π.Ε.Ν., Δρ. Π. Τζεφέρης:
 - A) Η εξορυκτική/μεταλλουργική δραστηριότητα στην Ελλάδα, Στατιστικά δεδομένα 2012-2013, <http://ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=J0JVI0Bnh7E%3d&tabid=294&language=el-GR>,
 - B) Η εξορυκτική/μεταλλουργική δραστηριότητα στην Ελλάδα, Στατιστικά δεδομένα 2013-2014, <http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=o1emGtXvR2s%3D&tabi>

d=294&language=el-GR

- 5.** Marmaronet, <http://www.marmaronet.com>
- 6.** ΑΕΒΕ Λατομείων Μαρμάρου Διονύσου - Πεντέλης,
<http://www.dionyssomarble.com>
- 7.** Σωματείο Επιχειρήσεων Μαρμάρου Αττικής, «Πάρος – Πεντέλη, Το χθες και το αύριο στην υπόγεια εκμετάλλευση του ελληνικού μαρμάρου»,
http://library.tee.gr/digital/m2091/m2091_perraki.pdf
- 8.** Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (ΣΜΕ),
<http://www.sme.gr/index.php>
- 9.** Industrial Minerals,<http://www.indmin.com/>
- 10.** Mineral Commodity Summaries 2015,USGS,
<http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/mcs/2015/mcs2015.pdf>
- 11.**<http://www.marble-institute.com/data/>